

Szekeres István (Budakalász):
TÜZBEN HAMVADT HEGEDŰM
maradék versei

Oázis

(Szonettkoszorú. Békéscsaba, 1961 nyarán.)

I.

Bolygónk örök hazánk. Egyetlenem.
Gaia-anyám a testéből merített
tudatra fel, mély kútjából az éjnek,
s hogy lássak: fényre vont a két szemem.

Talán, egy pillanatra csak. S vélem
mi van, még nem tudom mi végett,
de létem forró magmatüze éget
Heraklészként, és minden sejtemen.

Kainokkal és együtt Ábelekkel
lemegy a nap, és velük együtt felkel
tüzem kohója lángvermébe zártan.

Elysiumban? Örök Tartarosban?
s e magma-tűzben égve kárhozottan? —
Ahonnan hajt, és lázadó a vágyam.

II.

Ahonnan hajt és lázadó a vágyam
a jobb és szebb után, és rajta át
örök kényszer, hogy újra még...! Dalát
éneklek ajzva, részegülve vágyban.

E perc enyém az elnémult Hazában,
ahol a némaság a lant szavát
emésztene... De én harmóniát
éneklek ím! vágyittasan és bátran.

A némaságot dalommal lebírní,
s ebben, oh ember! oly erővel hinni,
hogy partot ér e fojtó éj-homályban

lélektől lélekig. Még nincsen
veszve, hajómra szállni, és ki a tengerre
első hajósként, parttól-szakadtában.

III.

Első hajósként, parttól-szakadtában.
S mert elszakadva teljes-egy a tét:
Megnyugszik mégis az, ki életét
egy útra tette, végleg megtaláltan.

Kiválasztottan milliárdot vártam,
bolyongva fogyhatatlan tengerét
időnek, és tudattalan terét
a végtelennek vég nélkül bejártam.

S mert vártam oh, ezer s ezernyi évet:
Velem dalolt az őszanyag-természet,
mert itt voltam már vágyban, szűz anyagban.

S ha fáklyám fénye búcsúzóként lobban:
— Felhők tüzében ég a kék szemem.
Úgy nézek vissza habzó tengeren.

IV.

Úgy nézek vissza habzó tengeren,
ki tudja már, hogy soha többé nincsen
több virradat, hogy partját megtekintsem.
Mikorra már, csak habja lesz velem.

S marad, ki él; és tart a küzdelem.
Egymást ölik az érdek-ázott kincsen
az önzés rabjai. Szemükbe intsen
feloldódást az ész! hogy küzdve, benn

kezükbe tudják bölcsen hűs kilincsét,
és törvényként az értelemnek kincsét
viselni öltsek minden emberen.

Mert értelméhez nincs szebb szó, mint: Ember.
S ha önmagával harcba szállni nem mer:
Megtérni nincsen máshová helyem.

V.

Megtérni nincsen máshová helyem.
Az asztronauta visszatér az űrből;
a szomjúság s az éhség is felőröl.
A beduint is hajtja víztelen,

ha végzetévé lett már a jelen.
Vizet fakasztna minden látott kőből,
mert látomásban: Oázisban dőzsöl.
A szája véres és erőtelen

szólít egy néma, szótlán „Allah”-ot,
ki végül is, csak homokból ivott,
s előtted fekszik néma tanúságban.

Csontja fehér. Mert oly nagy volt a tét,
s nem lelt vízre. Úgy érte végzetét.
Más éltetőm már nincsen itt a Mában.

VI.

Más éltetőm már nincsen itt a Mában.
Rakétával hiába is repülsz
kihült bolygók felé, és szenderülsz
csaló vágyak kényelmes paplanában,

ha nem vagy otthon — itt! Fajod ziháltan
remeg, mint víz színén a kábult küsz.
Éhség? Méreg? — Mindegy! Épp úgy merülsz
el sokkosan az égre-nyíló szájban.

Magad falva fel önmagad; vagy fojtva,
egymásra rontva, szúrva, térdre rogyva
rekontrázó, dühödt, és vad tusában:

Víz nélkül Szaharában. Elfeledve
megértés hűsét rakni a sebekre.
Nincs más Oázis ürünk homokjában.

VII.

Nincs más Oázis ürünk homokjában.
Megülheted a dörgő lángsugárt,

nyergelve álmaid Pegassusát
s már–már egészen Icarusszá váltan,

keresve messzi, sívó pusztaságban
új Mózesként, a gazdagabb hazát,
hallgatva fogyva-fúló sípszavát
tüdődnek, örült, manna-váró lázban;

szemed sötétedő tükör-taván
az elhagyott, csillagló Kánaán
vesző fénye, ha mondanád: Legyen!

— Házat találhatsz, lakhatót. Hazát: Nem!
Itt mondhatod, hogy poklod, avagy: Éden.
Megférti bár, nehéz ily kis helyen.

VIII.

Megférti bár, nehéz ily kis helyen;
akvárium-lakók, kik úr-üveggel
bezárt világuk foglyai, hol reggel
újult vágyakkal kelnek, szüntelen

dörömbölve a lét falán: Jelen!
egy még erősebb, új rabló sereggel;
falat szakító perce mint közelg el
a „kritikus tömegnek”? Végtelen

erősségű neutron-ütközések
csapódnak úgy, mint felgyülemlett érdek
egymás pályái ellen! s még ha vágy is,

miféle ős-erő, mi célja lenne,
ha maga-magát... De én bízom benne
mégis! Hajóm, ha száz viharon átvisz!

IX.

Mégis! Hajóm, ha száz viharon átvisz,
hányódva bár, de mégse nem merül
az ős-káoszba vissza, emberül
megáll vihart, tisztító szép catharsis.

Vagy mégse az? Öt ezredév „azért is!”
Állkapcsok görcse, mely szorítva hül

tetemként szétfeszíthetetlenül
a zsákmányt fogva, — s véle a halált is?

Egyszerre röppenő utolsó kések?
egymásra perzselő halál-lövések,
s kitérni kell előlük védtelen?

Hajóm ciklonban nyög, tatján a hullám
átcsap, tarajzó hullámok vad ormán
ez ó-fövenyre tér, és hajt szelem.

X.

Ez ó-fövenyre tér és hajt szelem.
Oh, mossák partjaid a hús hullámok

locsogva, halkan, és a szellő-szájtok
susogjon simogatva, szertelen.

Játékos esten játszva tincseken,
pálmák lombját hiába ringatnátok,
ha törve törzsük: fölcsattan az átok!
Ökölbe ha szorul a két kezem:

Lehengerelnek felhők, és a kék ég
mint szaggatott rongy, szélben elsivít!
és száll... eloldva dühvel érveit

az ember-hurrikán. A szélbe' fenn
a nyári estre... Marja lelkem kétség.
Törvényeit, hát bölcsen érlelem.

XI.

Törvényeit, hát bölcsen érlelem.
Találnám rejtett kulcsát meg a széfnek,
melyből a kozmosz titkai zenélnek:
Hasadna meg előtte két szemem!

Időm, ilyen kevés, nem volt nekem
soha! Lázadva törnek ránk a gépek,
igaz érdek csak az, mi közös érdek,
s úrrá kell lenni baj s veszélyeken!

Amit magának alkotott a két kéz:
fellázad az a teremője ellen,
ha nem nőtt fel még hozzá értelemben.

E perc lehet: Az ítélet. A végzés.
Bezárulás. S lehet kinyíló bázis? —
Az űr homokján nincsen több Oázis!

XII.

Az űr homokján nincsen több Oázis.
Vitorlát bontva, s kedvező szelet
bevárhatsz itt, erős gyökérszéd
növesztve, míg az értelem befásliz,

megvéd, s így egyensúlyod zseniális
szaltó mortáléval röpheted,
karcolva a titok-csipkés eget
a messzi, fénylő, köd-világon át is.

Gerincet vetve létnek és időnek,
s az ellen mind, kik ellenedre törnek,
ugorva át, hol les rád új verem.

Mert réges-régen meg van az már írva:
„Ego sum via, veritas et vita”
e rácsokkal fedett naprendszeren.

XIII.

E rácsokkal fedett naprendszeren
dörömbölj csak! Lám: érdemes még élni!
ha mást is lát szemem, mi nem ily égi:
Asszír, és perzsa harcost — szüntelen

csak harcost lát szemem a tengeren!
Porból a porba áramlókat méri
a dárda-vető kéz, és sosem véti
a súlykot el. Ki veszt — megértettem —

az ott marad! Vért a por felissza,
s amit a Föld ad, hamar kapja vissza!
Csak egy reményem van: Az értelem.

Öt ezredév átkát szilánkra törni,
sosem látott csillagként tündökölni:
A béke legyen veled, és velem!

XIV.

A béke legyen veled, és velem.
Találjon számra szó, mint bűvös éték:
Nemhervadó vágyak reménye éltet
szavakban, gondban. Nyíljon! Úgy legyen.

Öt ezredév a harci szekerekben;
a porba-köpködő öt ezredévet
felejteti, csak az lehet az érdek,
s nem harcra kelni új és új jelmezben.

A Béke jelmezében, és nem értve:
Te tünde fény, futó reménység vagy te.
Ne fuss el és, maradj végleg velem.

Hiszen a Föld — a vérünket nem kéri!
Mégis, miért?! hogy nem mindenki érti:
Bolygónk, örök hazánk. Egyetlenem.

XV.

Bolygónk, örök hazánk. Egyetlenem.
Ahonnan hajt, és lázadó a vágyam
első hajósként, parttól-szakadtában.
Úgy nézek vissza habzó tengeren.

Megtérni sincsen máshová helyem.
Más éltetőm már nincsen itt, a Mában.
Nincs más Oázis úrünk homokjában,
megférti bár, nehéz ily kis helyen.

Mégis, Hajóm, ha száz viharon átvisz!
ez ó-fővenyre tér, és hajt szelem.
Törvényeit, hát bölcsen érlelem.

Az úr homokján nincsen több Oázis
e rácsokkal fedett naprendszeren.
A béke legyen veled, és velem.

Törvény

Ősök gyökerei kötnek e tájba,
hol összefutott hús északról,
forró délről, szilaj keletről
elődeim vére,
s szerelmük itt lobot vetett.

Dallamuk fülemben: velem dalolnak
tovább. Századok mélyén
hurcoltam, óvtam, mint a tüzet: vér-lobogójuk,
s rejtettem veszélyben — szívemben, hogy majd
ha jó a szabadság napja, kibontsam
a szélben!

Gyermekei voltak
ők is e pornak, elvegyülve
ezredek porával,
csak itt érzem testüket közel!
— mindenütt másutt
idegen vagyok.

Mert testük e föld. E föld: a testem.
Barázdák tükrében látom az arcukat.
Homlokuk, jaj: összerepedezett.
Sorsom: e földet
termékennyé tenni.

(Békéscsaba, 1960.)

Mint erdőben a fák

Nem hagyhatod el
lépteiddel napjaid pörgő fény-kerekét
heteket begyűjtő éveidet

sárgák és súlyosak az érő búzamezők
nyár, nyár után
kanyargó Körösök hozzák
a kéklő Bihar víz-üzenetét

szépapáid déd és ükjei
századuk rongyaiban
elvonultak előtted itt hagyva
nyomaik mezítláb pecsétjét
szíveden

füledbe szól az erdőntúli síp
tárogatók hívnak
hegyaljai menetelések
ősz erdőkben kigyúló fanyar őrtüzek

fájdalmaktól egyenes kaszáik
oldhatatlan görcse összeszorít

Kezemben falevél
sárgult-barna vöröses erezet
lábam alatt a tavalyi levél
még mélyebben
humusz

meg nem tagadhatod
bennem rezonál mint zengő húrtól a fa
bennem zúg félrevert harangja
áthallatszik a réteges némaságon is
visszhangként visszaverődik!

létem mélyére néz a lomnici kő-arc
széthullok poraimra
és újra összerakódom

Véletlen? Törvény? Nem keresem
Csak az

az a levél
a vihartépte fán
hol száraz gallyak közt zöldell az élő
villám-szagatta törzse
kérdőjelként
kiáltásként az égre mered

de belegyökerezve holtáig e földbe
mint erdőben
a fák

Merengés

Vártalak fülfedt nyári éjszakákön,
mikor szememre nem lopódzott álom.

Vártalak.

— S vágytam a forró tücsökmelódiát,
mely csendesen szólott az ablakon át.
Nem jöttél.

— De egyszer csak ott teremtl hirtelen:
képzelet-varázs az álom-egeken
Te voltál...

— S lebegtl, mint nyári forróság felém
egy naptól fogyó alkonyat kezdetén.

(Békéscsaba, 1960.)

Summárium

Szájuk „Pax!”-ot szólt és lángot okádott
őskori állat indulatát csattogtatta foguk
és taposásra indultak a talpak nyomukban
hörgő jaj-patakok iszonyú mustja csordult földig

átnyúltak tengereken hosszúra nőtt
sárkány-nyakukkal
bíboros vér lángjába borultak a földek
de kigyúlt a kő a homok
lángok nyaldosták a játékos ég
némult harangjait

Mesebeli hősök küzdenek
egyszál karddal meztelen
égő házak zsuppja alatt csak
pengéik csattognak a páncél
pikkely-acélján csak szomjuk
égőbb a rájuk-lövellt tűznél

enyhítik-e valaha végleg
cserepes ajkuk ősi szomját?

Mert szomjúhozna a messzi a távol
földek is várakozásba epedve
vizet-enyhet sóhajt a láz-forró világ
s a jövőt-remegő értő és látó pupillák
víziók üvegébe fagyva csörögnek
koponyákban
faltól a falba verődve
nem-szabadulva a rettenet rabjaiként
ki-bejár a megriadt lélek

(csak a vak-felelőtlen ülhet tétova-némán
rábízva magát a szelekre nem értve
a történelem intő testamentumának
betelő ígéit)

mert nézd olykor már a derült ég
hulla-lilás és füst-árnyas kelyhéből
halál-kormos pernye szítál jelezve
tűz ég már valahol
felgyúlhatnak a forró aszályban
kiszikkadt szikra-töltésű mezők

voltok billió hatványai húzzák
az ég kupolájának tartó húrjait

az esti szürkületben az ég felleget alján
villanó villám vörheny fénye cikáz
(most kéne nem utána a gyors
mea culpa)

ha a tócsás földre szédülten hanyatt-esve
jajdulva-pengve szakadnak a húrok

Játszik-e kéz még elnémult hegedűdön?

(1962)

Lekár Jano

Egy férfi fut bicegve — fején zsák van:
Zsákból kifordított tiszta csuklya.
— Megáll — ijedten iramlík el újra. —
Szokatlan öltözék tavasszal, télen, forró nyárban;
riadtan dörmög, ahogy fut, magában. —

„Hé! Jano! hé! — nem arra van az arra!
Az arra van, amerről éppen jöttél!”
És fut Lekár Jano, és fut a gyerekcsorda:
„Lekár Jano! — vigyázz a zsákodra!”

...és fut Jano, a fején zsák van,
egy zsákból kifordított csúcsos csuklya.
— Megáll ijedten — és iramlík újra.
Megszokott Ő, tél, tavasz, vagy nyárban:
motyog, beszél, siet és fut. — A fején zsák van. —

(Egyik keze mindig a zsákját fogja.)
„Vigyázz Jano! — vigyázz a zsákodra!”

(Békéscsaba, 1959.)

Tarolt ágak közt

Tarolt ágak közt őszi szél barangol.
De bennem jázmin s bodza illata.
Pergő levél. Egy kéklő messze nyárból
felém lebben tűnt lépted halk szava.

S rám néz szemed: bilincsem színezüstje,
a bársonyos. Hangod oly elhaló.
Forróság láza. Rám borul az este.
Arcomra hullni kezd a hó. A hó.

Fűzfa

Szép szomorúság címere
mondd: Miért vagy szomorú?

— Itt felejtettek
könnyeim partján,
mozdulni nem tudok,
szárnyam már
vén sasé, lomb-hajam
könnyekben ázik,
gyökér-szám
könnyeket iszik.

Egy vándor is ágamra
kötötte a hurkot, s én
nem tudok sírni se
immár.

(1963)

Kérő

Mondd: Akarsz-e társam lenni?
Kéz a kézben együtt menni,
egymás kezét fogva, szépen,
fényzáporos napsütésben.
— Fényzáporos napsütésben.

Hű szerelmem téged kéret,
hogymint velem köss szövetséget.
Nem fog akkor rajtunk átok,
kegyelmeddel lennék áldott.
— Kegyelmeddel lennék áldott.

Karom gyenge, erőm: semmi.
Erőssé csak Te tudsz tenni!
Erőssé, ha vihar támad:
két karommal megóvnálak!
— Két karommal megóvnálak.

Kéklő madár, — mint a nyárban
fénylő lelkek — fénné váltan,
élet-adón: jövőt adva
világunk, hogy csillaglana!
— Világunk, hogy csillaglana.

— Őszidőben, levél hulltán
kezem fognád, kezéd fognám
— lassú sétán, őszi erdőn —
szemed nézném elmerengőn.
— Szemed nézném, elmerengőn.

Egyre feljebb

Kudarok kaptatóján
jutottam fel a csúcsra. Egyre feljebb
zuhantam letről, egyre feljebb
taszított minden botlás, minden
bizonytalanság egyre feljebb sodort.
Besötétedett.

Alattam elmaradt a nyár
és egyre hidegebb lett. Már
csak messzi fények lobognak
ott lenn — az est platánjai:
szívekből fakadt tüzek.

— Itt csend van. Havas,
csillogó tiszta csend. A sziklák
fagyot lehelnek. Köpenyem
a magány.
Távolban csúcsok sziluettjén hósipkák
fehérlenek. Az éjben
ragyognak
a csillagok.

(1964)

Álom

Az éjjel szörnyű álmom volt

csattogtak kerekcsattogtak fém-lécek
kék-zöld-piros lámpaszemek égtek
pléh-testű zörejjel előttem vonultak
mint sok-sok bűz kísértet
minden-tudó szupergépek
nem beszéltek nem jajdultak
e-nélkül is mindent tudtak

előttem ahogy vonultak
kimért pályákon mint
öntörvényű bolygó testek

de szerencsémre felébredtem
s ugatott a szomszéd kutyája

Ilonka

Hittem még: több leszel

Ilonka.

De jött Parancs-szívű, s a létem
ismét megtaposta.

Fájlalod?

Én fájlalom. Kimondhatatlanul.

„Rivaldafényben” éltem, s a függöny
lehullt.

A nádason, hol bujdokolva élek,
zsombék s a nád otthont nem ad,
csak kínzó menedéket.

Esténként

ha fölhangzik a szél
üvöltő ordas-áriája,
fejem fölött az ég ragyog:
ragyog a tisztasága.

Aludni jó. Álmomban
a lábnymod is látom:
öt éve járok utánad,
s Te messzebb vagy, mint álom;

öt éve sok-sok éjszakán
szökevény-útra térek:
cellájában marad a rab,
s utánad száll — a lélek.

A léptem újra könnyű lesz,
magam, ha újra látom:
bolyongva kereslek, utánad kószálok
hosszú éjszakákon.

De kő-rideg a Tiszaliget,
és sár dagad a vízben:
elém áll a cinkos folyó, és
híd átmenni nincsen.

Bóklászkok kihallt utcákon;
a repteret is látom: —

Fekete varjak ülnek fenn
a ködbefúló fákon.

Megállok utcasarkokon:
a lépteidet várom;
szétszórtan egy-egy lámpafény
ősz éjszakákon,

s Te nem jössz el. Hát
most sem jössz. Elhagyatott tájon
a számban szép neveddel
kutatlak egyre, fájón.

És mintha hangod hallanám:
Itt vagy, és mégse látlak;
és elsuhansz, és én tovább
kutatom — az árnyad.

Egyszer — megláttam házatok,
de nem ott a Tabánban,
s idegen lány fogadott,
nem az, akit vártam;

csak a hangja volt tiéd,
az olyan ismerős volt.
— Ott álltam a szobában,
de az már üres volt;

és szétfoszlott, és remegett
bennem tovább a képed.
Már reggel volt. Zörrent a nád.
A nádas is felébredt.

Vártalak

Vártalak forró nyári éjszakákon,
mikor szememre nem lopódzott álom.

Vártalak.

S hallgattam a tücsökmelódiát,
mely csendesen szólt az ablakon át.

Nem jöttél. —

De egyszerre, ott teremtél hirtelen:
képzelet-varázs az álom-egeken

Te voltál,

s lobogtál, mint nyári forróság, felém
egy Naptól fogyó alkonyat kezdetén.

(Békéscsaba, 1960)

Gyöngybe-dermedten

I.

Születtem villámok
sújtó erdejében
vérkupolás
meztelen ég alatt

villám-sorsoló
Bertalan-éjen
emberek álltak
fedetlen fővel
bíbor-párnák
lucskos kövén
dermedt néma
birkanyájként
egymásba-bújva
összeszorulva
sorsuk mezejében

Acélon pengtek
húsban csikordultak
vad secundumok

És akkor hirtelen
koppant a kövön
a kés
Dermedten nézett
mindenki a köre
Ott feküdt lenn
a kövön a kés
és nem nyúlt le
senki már érte

Kinyíltak a fény
ajtajai... és
kitódultunk a fényre

II.

Lavinaként zúdultak az évek.
Nőtt a felület... — nőtt
a felületek érintkezése
csilló cumulusként
törtem volna égre
jöttek tavaszok nyár melegével

jöttek nyarak téli jégverővel

Magamra zárultam... mint a mag
rácsokká-lelt sáncaimat
kagylóként növesztő
opálos drágagyönggyé
fájdalmas fényűvé

Itt állok magamban
gyöngybe-dermedten
magamra zárva

Hol van szívetek
vérbő kalapácsa
összetörni rácsaimat?

Albérlet

Magadra vetted
bűntelenül, önként
vezeklésedet:
Beköltöztél e négy fal fedett
tilalom-táblái közé,
ahol az ajtófélfák is
felkiáltójelek:

nem
 nem
 nem szabad
nem lehet!

Szemed az ablakon (mint rácson át)
magadba visszanéz:
— korom-patinás tűzfalak,
látható dohszag,
 penész.

Pókcsápok fonnak körül,
a falak betakarnak,
ablakod is már csak
tátongó vakablak.
Füledbe dermedt csend kiált
otthontalanságot. —

Érted nyúl egy fojtogató
láthatatlan kéz.
— Zsebed óráján halkán
ketyeg a pénz.

Versenyszonett a szonettversenyről

Csak téma kell, és én szonettbe öntöm
folyékonyan, miként forró acélt
formába az öntő, csak lássak célt:
s indít az útra már a nyelvi ösztön.

Ha mondják is, nem sikk szonettet írni,
...

Helyzetjelentés

Ujjaid a vemhes Föld
verőeréről vedd le
dobszólók verik hártyaidd idegét

görcsberángó torzalak-indulatok
járják az ősi táncot a mélyben
kőhegyű dárdákkal hadonászva és fent is
áradó indulatok borítják el horizontod a szem
tutaj és bárka után evez bár még
ez nem a pusztító árvíz a sodró
görgeteg simító gyaluja

— ellentétes erők
gyűjtik sújtani-kész öklök
milliárdos megapondjait

Kevesen vagyunk a gáton
mert nem lehetünk elegen
ha ég a kormozó fáklya
és jön a víz
alattomosan
centiről-centire amit ki rajta jár
nem lát csak a parton
a gátkoronáig?

Csont-kezem ujjai
némán matatnak agyam porló barázdáin
öt ezer éve
kutatva a múltat Volt ilyen már
máskor is de mindig kicserélődött
a vésztlátott falvak népe mind fiatal
és szól a zene örökös búcsú
ringispiljein szédítik könnyű
életüket tapogatva farát
minden gömbölyűségnek

Pedig
szögletes a világ!

Ember
ki itt állsz
hajad morzsolva a gáton
lóbáld meg a fáklyád a hangod
elfűja a szél de a fáklyád

meqlátja valaki

Hiányod árnya

Kivédhetetlen fölém borul
hiányod hallgató árnya,
léted antiléte
a szobanémaságra.

Mert úgy vagy itt, hogy: nem vagy,
és mégis itt: egészen.
Mínusz jelened sújtás a tárgyakon:
emlékek karátja asztalon és széken.

Pedig, tudom, — a nagy éji
csenden túli csöndben
értem jön a hallgató árnyad,

s megszorul rajtam a hurokidő:
úgy megyek végleg — mindig utánad.

Emlékeztető

Mindig akadt egy ember, aki
elsőként
dobta a dárdát
elsőként
szúrt
elsőként
döfött
elsőként
ajzotta íját
elsőként
húzta meg a ravaszt
elsőként
mindig
elsőként
megelőzve
hogy
más legyen az első

Legszörnyűbb halál

A hallgatás ölt meg, tudom:
az a lakat, az ajkadon.
— S nem volt tovább:
Súlyától leszakadt az ág.

(1965)

Kékellő láng

Valami tűz kéne. Forró, tiszta
kékellő láng;
hogy, ki átmenne rajta: itt
belépve mocskosan, és tisztán
lépne ki odább.

Valami óriás
fertőtlenítő:
Az kéne! Gyógyítója
minden emberi sebnek.
Elfeledtetője, hogy voltak
dobpergő hadi táncok,
matériátlan nyilak és dárdák

szívekből-szívekbe
röppenve sziszegtek.

Apokalipszis

A Föld gömbölyű,
én látom: mindenütt
gömbölyű

hús-öles lángcsóvával kúszom
lűktető szívetek fölé, gépem
vijjogó lángsikolyával,
a dörgő félelem árnyaival! kies
földjeitek napozóin
kinyíló lángrózsákkal
letiprom a csend virágait
a méhek zümmögését
belefojtom
gépem robajába!

vagyok: a suhogó kard
szárnyas lovamon
az égi ostor, lehetőség
a végső csattanásra, mert

szárnyam alatt a rombolás
néma spórát: bombáim hordozom
s a rakéták gyors fullánkjait, hogy
indukáljak h a l á l t
életetek mágneses terében
sziklarepesztő pillantással
repülök fölöttetek, mint
kőszáli sas belelátok kezetek
titkaiba megtörni
igézetét

Kilopond-milliók
taszítanak az égre fölétek
parancsok áramkörei
házaitok zöldellő földjeitek
fölé

parancs: a szárnyam, fegyverem, a lelkem is
parancs

parancsra
rátok szabadítom
spóráim vakítva kinyíló

föld-desztilláló detonációját!
sugárzó gombák halálfejeit emelem
fejetek mint sírokok fölé
a fejfát! — —
Húsz-öles lángcsóvával kúszom
lúktető szívetek fölé, gépem
vijjogó lángsikolyával.

Szerelmeim

Mozdulatlanságba fagyott
évek tutaján
úsznak távolodva
ismertlen partok között.

Fejük fölött a Nap
glóriás:

Katalinok.
Ilonák.

Valamikor bennem éltek,
s bennem hagyva fészüket:
kirepültek,
égbe-szálltak,
mint kumulusz fellegek.

— S itt maradtam én. Csatákban
fehér füst kormozza hajam.
Izmom roppan, csontom hajlik,
maró vérét csurgatja rám a Nap.
— S szívem felett emlékeik pacsirtái
jajonganak.
Jajonganak.

Holtág

Kicsúszott a lábad alól ami tartott.

Nincs est

körül-ülni

legendák fellobogó rőtnyelvű lángját

századok pernyéjét kavarni

füst- és szikraesőben

fejetek mágikus köre felett

fénye nem világít az éjben

arcotokon

Csak a hétfők és keddek szürke

naptalan napjai jönnek egyre csak egyre

falába verődik minden mozdulatod

— csak szerszám van s gép ami éhes

mit napról-napra etetni kell

és gond az élet véges

és lakás és ruha

és és

és

mi minden kell

Behúzódnál

az évek puha belsejébe

köréhúznád bátyás falad

de pucér vagy mint magános kan

s a szíved

gitárok jaidokló jajával vonul

országok síkja felett

Hiányod

Nappal is éjjelem.
Fölém borul
hiányod árnya,
léted antiléte
belép e szobába.

Csend. Tömör csend.
Hang nem fér benne,
csak percre perc, napra nap, évre év,
— mintha egy álló óra ketyegne.

Magára zárva hallgat az írógép,
némaságod szobra — pepita tokjában.
Mélyül a csend. Lebegnek, mint csónak
a végtelen, üres óceánban.

Mert úgy vagy itt, hogy nem vagy,
és mégis itt: egészen.
Negatív jelened vetül a tárgyra,
emlékek karátja asztalon és széken.

Állok. Csak állok
a csenden túli csöndben.
Érzem: értem jönnek
a szuronyos árnyak,

s megszorul rajtam a hurokidő.
Úgy megyek mindig, mindig utánad.

Balatoni alkonyat

Kapaszkodik még egy-egy napsugár
a fényevesztett, sápadó nádszálba;
kétségbeesten villan fénye már,
s meg-megcsillan a víz sötétlő háta.

De fent — már rég dőlt a küzdelem:
a Nap elvérzik és madár-sebzetten
átvált a végső, súlyos zuhanásba.
Fénye kihúny, terjengő vér-uszálya
lepel a nádra, vízre, és a tájra.

A hegység túlhan csúcsaival várja,
míg szerte-szórja véres aranyát;
sötét állkapcsok harapnak az égbe,
s a vér ráalvad a kék-lila égre
dermedten, és némultan áll a nád.

Porondon

Elátkoz és az ostorával csókol,
sugárzó törét testembe meríti.
S én elterülve felkelek a porból:
A porondra csak így lehet kerülni.

Tüdőmbé forró vizet csurgat, kéjjel
még megtapos. „Nos: Bírsz –e még felkelni?!”
Így formál nappal, számlálatlan éjjel.
Nehéz túlélők mágusává lenni. —

Könnyebb korom, a járatlan gyerekkor
emlékeimben felsóhajtva lebben,
és súlytalanul csivítelve száll el
szemem mögött, a láthatlan egekben. —

És — itt maradtam én. Új mutatványra
szólít a sors, az élethosszig-ördög!
S nevetni kell! és mindig csak nevetni!
— míg buggyan vér, s a kínok kínja hörög.

(1965)

Gyöngybe-dermedten

I.

Születtem villámok
sújtó erdejében
vér-kupolás
meztelen ég alatt

villám-sorsoló
Bertalan-éjen
emberek álltak
fedetlen fővel
bíbor-párák
lucskos kövén
dermedt-néma
birkanyájként
egymásba-bújva
összeszorulva
sorsuk szegletében

acélon pengtek
húsban csikordultak
vad secundumok —
...és akkor hirtelen
koppant a kövön a
kés
és
nem nyúlt le senki már érte
Kinyíltak a fény ajtajai
s kitódultunk a vértelen fényre

II.

Lavinaként indultak az évek
csilló cumulusként
törtem volna
a mérhetetlen égre
Jöttek tavaszok nyár melegével
jöttek nyarak téli jégverővel

S magamra zárultam mint a mag
rácsokká-lelt sáncaimat
kagylóként növesztő
opálos gyönggyé

Fájdalmas-fényűvé —

Itt állok magamban
magamra-zárva
gyöngybe-dermedten

Hol van szívetek
vérbő kalapácsa
összetörni rácsaimat?

Ködmalom

Előtted áll mint óriás
alakatlan
ködök ködéből ködmalom
előtted áll és dong–dohog
míg búzája és lisztje van

Virágos kertek illata bódít zenél

De húsvirág az ajtaja
s bibék csábító tánca lejt —
oh jaj vigyázz!
e démoni tánc
a csábítás legőszibb trükkje

A lét kötöz
csápok szívó korongjai
belepik testedet
letépik ősbibb bőrödöt
és ott állsz máris meztelen
és kapsz álarcos rabruhát
mi nem melegít s nem fed el

mert itt van itt
e köd-malom
s ha molnár épp
nem is lesz
de lesz búza
majdan liszt
lesz kicsiny
kis szögecs
lesz egy forgó
kis kerék
vagy lesz szíj
kit hajtanak
s te hajtsz tovább
hogy dohogjon a köd-malom
hogy őröljenek a kövek —

S ha kihulsz majd kopott szegecs
ha leszel csak törött kerék

ha kettétörsz!
a tengelyét!
ha szíjnak is
vásott leszel! —
egy koppanás
egy dobbanás
de nem hallod
porzik füled

pedig
dohog a ködmalom
és örölnek a kövek

Rejtőzködő

Rejtőzködöm, fűben, fában,
út mentén a vadvirágban.
Tücsök, ha szól: szólok hozzád:
pilláidra álmot hoznák.

Vagyok én fa: szélről zúgó;
lépted alatt roppanó hó;
váratlanul fellebbentő
szoknyád alá kapó szellő.

Rejtőzködöm télben, nyárban,
bujdokolva vadvirágban;
ott vagyok én, amerre jársz,
megbotló kő, virágzó hárs.

Mindig ott, és gondolatban
mindenütt, hol lépted koppan;
múltadban, és jelenedben
megszólítlak minden percben.

— Fára ne üss, mert nagyon fáj!
Fűre ne lépj: eltaposnál.
Tücsök szavát meg ne intsed.
El ne rúgd, ha kaptál kincset.

— Rejtőzködöm fűben, fában,
nappalodban, s éjszakádban.
Ott lapulok: Csend a kertben.
Levél árnya. Szél, ha lebben.

Sláger

Csak ez ne volna
e változón is ugyanazt
újra és újra megrágott s kiköpött
nem múló csámcsogás

Ugyanabból a tálból
ugyanúgy ugyanazt
rágják és köpik
a kollektív bételt
a nagy közös edénybe

és beleesznek újra és újra
már rágni sem kell csak
csámcsogni és köpni
csámcsogni
köpni

Egyre feljebb

...és akkor
elhagytam a várost
sebektől vérezve, mint a megkövezett.

Csak fűzek kísérték szomorú lombjukkal
amíg kiértem. Harang se szólt.

S akkor
megpördült a világ s én
egyre feljebb
zuhantam letről egyre feljebb
taszított a fájdalom és minden
egyre feljebb sodort.

Alattam elmaradt a nyár
és egyre hidegebb lett. Már
csak messzi fények lobognak
ott lenn — az est platánjai
a jázminos tüzek. —

Csend.
Havas, csillogó, tiszta
csend. A sziklák
fagyot lehelnek. Köpenyem
a magány.

Távolban
csúcsok sziluettjén
hósipkák fehérlenek. Az éjben
ragyognak a csillagok.

Fekve csendben

Fekve csendben, égő lázban,
önépítő rombolásban.

Arcomat az eső mossa,
perceimet széjjel hordja.

Mi még itt van, mint a hegycsúcs,
vízmosások ránca marja,

holnap lenn a síkon lesz már
törmelékként szétsodorva,

elvegyülve homok és sár.
Míg egyszer egy kéz nagy ujja

lennyúl érte, fölmarkolja,
csúcsot emel, s arc lesz újra? —

Fekve csendben, égő lázban,
önépítő rombolásban.

Kovács

Jönnék hajnalok, éjszakák
 mély zuhanások,
nappalok csóvái röppennek át —

s én egyre verem, eszelősen
 kalapálom
üllőm dalának vas-igazát.

Belülről már látom a szikrák
 csillagos táncát
s lendül kezemben a kalapács;
 egyre verem, kalapálom,
vér-tüzes szememről elfut az álom:
sejtjeim égve hevítik
 az éjszakát.

Már csak egy kéz, egy kar
 lendül, lesújt és
újra emelkedik fel, csupa
 csont-inas, fogyva
 mint égő hasáb;
de pattogva zengi, egyre dalolja
a visszarúgó vasra izzásig sújtva
 pörölyszavát!

Metamorfozis

Porráégett a ház, amelyben eddig laktam.

Testem kitéve már a vad
komor szeleknek; a lelkem is
fázik. Ily hontalan
nem voltam soha még.

Kapirgálok a hamuban, mint őrült,
úgy keresem a kanibáltűz titkát;
úgy keresem a régit, aki voltam.

Szívem dobog. Kimérten
mint lépések a havas éjszakában.
A fagyban, jég-magányban ballagó
lépések — szívem dobbanásai.

Fekete virágok

Nincs fény szememben, földbefúló kéken
ólom-patak: fekete a vérem.
S szívemben nyílnak, egyre csak nyílnak
az évelő fájdalom
fekete virágai.
— Mondjátok: miért
tettétek ezt velem...?!

Hisz — megszülettem én is, mint akárki más,
kínban és vérben: mocsoktalan.

Habzó
piros volt a vérem,
nekem is nyíltak az égen
a Nap repeső virágai! Mégis
tördelő fagyok
leheltek palántámra;
lefagytak rügyei, sosemvolt szirmai,
kisem-nőtt levelei, — ága...!

beszorítva árnyékba, némaságba.
Csak a mozgó anyag ösztöne
pisláskolt, mint pince-mélyi mécs, —
hogyan lesz erőm feltörni a napra,
hogyan megfestenek
kromogénjai még...!

Átlátszó csíráként
kúsztam a fényre,
taposott tucatnyi láb;
fényt-érve
lélegzetig éltem.
Magamba szívtam,
s törtem tovább!

De nem. Nem bírtam végig.
Voltam bár
szívós, mint a vas, kitartó
mint tarack:

Szívem idült fisztuláján
bimbóim feketét
virágzanak.

Szegfűk a télben

Hét szál piros szegfű
ég a tél tüzeiben.
Hamva hull a hóra
adventvégi éjjen.

Hét szál piros szegfű
éj-magányos csokra
künn, az ajtód előtt
hamvad el, lobogva.

Lángját szítja a fagy.
Borul hó jegébe.
Fájdalomtól kormos
lángjuk fut az égre.

Hóban lobogó tűz,
vérvirágos máglya.
Hét szál piros szegfű
hamvahullatása.

Vérvirágok

Hét szál piros szegfű
ég a tél tüzeiben.
Hamvuk hull a hóra
adventvégi éjjén.

Titkos-szép virágtűz
csokra ez a máglya.
Grönlandod fagyának
kinyílt tűzvirága;

jég és hómeződön
bolyongó délibáb
tüzeiben hamvadó
szegfűm, mind vérvirág.

— Évre év, ha múlik,
hamvuknak hullása
lobogó teledben
vérem havazása.

Mosolyogva

Mert nem szeretsz, sötét, sebzett bolygó
a lelkem, s feketéllő űr a világ.
Bús, bánatban bolyongó,
mit Nap sugara sohasem lát.

Meddig lehet még kibírni,
hogyan nem éltet a drága fény? —
az egyetlen, melytől felragyognék
sorsom sötét egén.

Hallgatom lombjuk

Hajlong, hajlong, hajlik a jegenye,
tajték-tépett hosszú sorban a fák.
Alattuk állva zúduló szélben
hallgatom lombjuk tenger-moraját.

Múló évek hullámverte partján
örök József, hűség Robinsona.
Emléke ring még: Szédülő erdőm!
Remények fáin lombdús korona.

— Hátam mögött hamvában az erdő,
előttem is csonkig-égett fák
merednek ki feketén a földből.
Lombtalan lett az egész világ.

Egy őszi nap a partodra hajóztam,
s felgyújtottam hajóm, mint szál gyufát,
— hogy szabadulni soha már onnan!
Az életemet tettem akkor rád.

Vad vágóban szállnak át a felhők.
Emlékedet felissza már az ég.
Én keresem csak szelfútta nyomát,
én kutatom csak tenger fővenyét.

Hátam mögött hamvában az erdő,
előttem is csonkig-égett fák
merednek ki feketén a földből.
Lombtalan lett az egész világ.

Tiszta szívvel várva, üszökké lett
minden...? — De nem! A lélek kigyúlt fény!
Hiába kavar, hord pernyét a szél
a tágra nyíló évek tengerén.

— Hajlong, hajlong, hajlik a jegenye,
tajték-tépett hosszú sorban a fák.
Alattuk állva zúduló szélben
hallgatom lombjuk tenger-moraját.

Viharsarok

Ha megállsz itt
fény-suhatag nyárban
téli csikorgásban

nézed a város
főterén a három
templom égbe-szökő tornyát

nézd meg az
emberpiacot is

Itt
magát-kellette az áru
itt
elkelt az eleven élet
ha elkelt

nézd meg ezt a földet

ez a föld
a mi porunk

ez a föld
sír
ez a föld
zokog
ezt a földet
vihar hordta
tépte
ez a vihar-tépte kifordított sarok
a megtaposott
fájdalmak országos hamvvedre!
s a fekete humusz benne
ragyog!

Itt
ha nem bírtuk tovább
és szóltunk

a szívünkbe nyilaztak
s remegve állt meg benne
a gyűlölet

itt szavaink göröngyei

ökleink kövei szálltak

Itt

igazunkon csorbult a szurony
akárha páncélra döfnek
itt körös-körül

sortüzek dörögtek

s az égen

messzire vöröslött a vérünk
mint mikor falvak égnek

Itt

Áchim vére tüzelt
s Ő

vére volt ereinknek

Ha megállsz itt

emlékezz a nyárra
mely forró volt

s igaz

(1961)

Katalán zászló

Sárga mezőben öt piros csík.
Íme: előtted a katalánok
 zászlaja. Tépi,
fújja-lebegteti tengeri szél.

Sárga mezőben véres öt ujj
húzta a csíkját — mórokon győzve,
 s nyerte jutalmul
e jelnek és jognak ötvözetét.

Katalán zászló! Frankhon és His-
pánia földjén — láttatva hirdesd:
 Állama nincsen,
és mégis! — Oly szabadon lobogó...

Petrohán

A távolból már kékellő a Balkán,
autóm suhan felé az út aszfaltján.

Itthon vagyok. Itthon, e tág hazában,
s egy versre jár — mormolgatva — a szájam:

— „Zsiv e toj, zsiv e! Tam na Balkána!”
Hej! Hadzsi Dimitër, Sztefan Karadzsa...

— Felhők tapadnak fenn a csúcsok ormán.
Köddel fogad a hágó: vén Petrohán.

Hiányod sebzetten

Hiányod-sebzetten
fénylő marjulásban
kínom kagylójába
fájom az én gyöngyöm
Szivárvány-opálja
lázam-vacogásom
hamum és
halálom

Miféle rabság ez?
sarkfényedbe zárva
sugarad fonalán
szívem artistája?
Meddig e vér-rácsos
szívdübögő lángban?
mágneses teredben
káprázatba zártan

Kínom kagylójába
fájom az én gyöngyöm
Szivárvány-opálja
lázam-vacogásom
hamum és
halálom

Levelem Elek Tibornak 2023. január 14.-én.

Tisztelt Elek Tibor!

Ismét Önhöz fordulok a többnyire hat évtizede írt, el nem tüzelt verseimmel, s a kijavított „Oázis” szonettkoszorúmmal.

Tavalyelőtt, próbáltam rendet tenni az írástörténeti kutatásaimhoz szükséges, másolókat tartalmazó dossziék között, amikor a kezembe akadt három olyan megsárgult dosszié is, amelyekben a hat évtizede írt verseim, verspiszkozataim és néhány közölt, a lapjából kivágott vers volt.

S ekkor visszagondolva az elítélésemet követő, még az elvált szüleimen is bosszút álló megtorlásokra, úgy gondoltam, hogy eltüzelem a megsárgult papírlapokon is emlékeztető fájdalmaim „relikviáit”. Mert a 14. évemben már verseket írtam, s nem lehettem tanár, se az, akivé már akkor szerettem volna lenni. Amelyhez már a vádiratomban is „adatolták”, a „megszerzett” adottságaim.

— Ültem a kazán előtt, bele-beleolvasgatva verseimbe. Fájtak a megsárgult papírlapokon felidézett versek ismerős sorai, ahogy egymás után, lassú sárga lánggal porlottak hamuvá. Semmivé. Mint fiatal elítéltként a felidézett ifjúságom.

Talán a felét már eltüzeltem. Néhányat mégis félretettem. A szonettkoszorút, amit József Attila után 1961-ig, tudtommal nem írt senki. Mert 1987-ig, olvasóként benne éltem a magyar irodalmi életben. (Ezért meglepődve olvastam 1990 után, hogy „nem kerültek elő a fiókokból” a Kádár-érában eltitkolt művek.)

— S akkor szólt a feleségem, hogy Kóbor Gyuri keres telefonon.

Kóbor Györggyel úgy kerültem barátságba, hogy az **iwiw** — **tudós virtus** rovatába is feltettem a „*Mikor ki szót emelt*” c. könyvecském kéziratát, s Ő megkeresett. Mert immár megtudta a KILIÁN-ra bevonuló újoncoknak rendre előadott történet (a történetem) igazságát, s ezt a Repülőműzeum „Ti küldtétek” rovatában közzé is tette, amit ki is kimásoltam:

„Kóbor György: Az 1963. május 5.-ei különleges esemény a Kiliánon

Egy kis bevezető: sorkatonai kiképzésünk alatt ismertettek velünk egy -a Kiliánon lezajlott- drámai eseményt, ami az akkori ismertetés szerint az egyik fél halálával végződött.

Ezen a helyszínen jártam a szolgálati helyemre nap mint nap. Néha beleéltem magam az ismertetett helyzetbe és kényelmetlenül éreztem magam, tudván, hogy ott egy fiatal élet lángja kihunyott. Az elmondottak szerint azon az útszakaszon - egyik végétől a másikig emlékezetem szerint kb. 150 méter - két őrkatonára őrködött. Az út végeiről indultak egymással szembe, az út közepén hátraarc, a végein újra hátraarc és így tovább periódikusan. A kerozin tartályokat őrizték.

Az ominózus napon tisztai növendékek és sorkatonák adták az őrszolgálatot. Az fáma szerint kutya-macska barátságban voltak (az én részemről nem így tapasztaltam, véleményem szerint ehhez is két ember kellett). A növendékek dühét fokozta az őrszolgálatra való vezénylés, mivel a hétvégi kimenő rovására ment. Ha így volt, akkor miért állítottak az út egyik végére

tiszti növendéket, a másik végére meg sorkatonát? Ezt a kérdést egy pár tisztnak feltettem, amikor szóba került ez az esemény magánbeszélgetés alkalmával. Mindegyik egészen másfelé terelte a szót. Egyetlen tiszt volt aki — ha erre terelődött a beszélgetés a tanszéken — hallgatott, de a szeme és az arckifejezése valamit sejtetett. Most — ha igaz, amit olvastam — értem, hogy mit.

A történet röviden: Az út két végéről lőttek egymásra. A tiszti növendék kezdte, nem talált. A sorkatona sorozatlövése végzetes volt. Röviden ennyit az akkor hallottakról. Azokról a Kiliános prominens személyekről kíváncsiskodtam az interneten, akiket sorkatonai szolgálati időmben ismertem. A Tudós Virtus — Mikor ki szót emelt II. — rovatban olvashatsz erről az eseményről:

http://tudos.virtus.hu/index.php?id=detailed_article&aid=70443.

Akkor félelmet generált bennem, mivelhogy én is lehettem volna az adott helyzetben áldozat, főleg amikor éjszakai lövészetről jöttem vissza a ciszterna mellett. Ilyenkor messziről rikácsoltam: A löteres vagyok! Addig ismételgettem, amíg az őrszemtől nem kaptam egyértelmű választ, hogy felismert és tovább mehetek.

Most duplán forog a gyomrom. Van miért forognia, duplán is.
K Gy”

— Kóbor György 1969-70-ben sorkatonaként löteres volt a KILIÁN-on, s így minden előadó tiszttel beszélő viszonyban volt. Nekem utólag említette azt is, hogy az említett tiszt, — aki tereptan tanárunk volt, — négyszemközt figyelmeztette, hogy ne feszegetse a történetet, mert baja lehet belőle.

Amikor felmentem a kazántól, s említettem Gyurinak, hogy ifjúkori verseim égetem, — igencsak meglepődött, hogy verseket és szonettkoszorút is írtam. Megkért, hogy szeretné elolvasni a még el nem tüzelteket. S én megígértem, hogy elküldöm, amit „**Tűzben hamvadt hegedűm**” címmel, az előzményeket is ismertetve küldtem el 2021. 04. 30.-án, Kóbor György barátomnak. Később pedig a családneve említése nélkül, a honlapomra <http://www.szekeresistvan.hu> is feltettem.

Tavaly pedig elhatároztam, hogy kijavítgatom és lemásolom a (többnyire) hat évtizede írt, Kóbor György „közreműködésével” megmaradt verseket. Amelyek a szonettkoszorúval, **talán egy kötetnyi** (44) verset (és verscsírát) alkotnak. Amihez, — ha megérdemlik, szeretném a segítségét kérni. Némelyik a háború kapcsán, most időszerűbb, mint amikor írtam.

A napokban kértem Kóbor György hozzájárulását, hogy a „Tűzben hamvadt hegedűm” levélhez, s ehhez a nem mindennapi történethez, immár a **családnevét** és az elérhetőségét is megadhasam: georgkobor@gmail.com

Én pedig, Tisztelt Elek Tibor — várom a válaszát: szekeresistvan1917@gmail.com címemre, vagy telefonon: 06-26-340-623

A „**Tűzben hamvadt hegedűm**” levelem is mellékelem.

Tisztelettel:

Szekeres István

Utóirat:

Szeretném megkérdezni, hogy tudnák közölni „A ’magyar’ népnév, és három „ismeretlen eredetű” szavunk” — tanulmányom, vagy bármely más tanulmányom, amelyek a honlapomon olvashatók.

Elek Tibor válasza 2023. jan. 18.-án 12:50

Kedves Szekeres István,

átfutottam a verseit és a Gyurinak írt levelét is átolvastam, de sajnálattal kell tájékoztatnom, hogy sem a verseit, sem a tanulmányait nem tudjuk a Bárkában.

Ha egy kicsit tájékozódik a folyóiratról, beleolvassat, akkor bizonyára észre fogja venni, hogy nem illenek a jó hatvan évvel ezelőtt írott versei a manapság közölt szövegek közé, más beszédmód, más szövegformálás és hát más esztétikai minőség jellemző a nálunk közölt szövegekre. Bizony sajnálatos, hogy annak idején nem tudta folytatni a versírást, nem képezte magát tovább stb., mert a tehetség jelei láthatóak a versekben, tanulással, újabb írásgyakorlatokkal stb. magasabb szintre juthatott volna.

A Bárkában nyelvészeti, írástörténeti, szófejtő írásoknak nem látom a helyét, ráadásul mi nem is vagyunk felkészültek azok tartalmának, érvényességének megítélésére.

Kérem megértését, jó egészséget kívánok, tisztelettel üdvözlöm,

Elek Tibor

Tűzben hamvadt hegedűm

Kedves (...) Gyuri Barátom!

Ígéretemhez hűen küldöm a húsvéti „rendrakásom” alkalmával még el nem tüzelt ifjúkori „hegedűm” dalainak öt-hat évtizedes, már sárgulva barnuló papír létükben megmarad maradványát, amit épp szándékomban állt kizárni az életemből, amikor felhívtál.

Nem emlékszem már a pontos évszámára, amikor nagy élvezettel olvastam a Szolnoki Repülőmúzeum honlapján *írásaid sorozatát*. Mert életemnek egy nagyon fájó része emlékeimmel, s a gépek dübörgő hajtómű-hangjaival — ott maradt a „Kiliánon”, ami életemnek akkor új kezdetű reménységet adott. Mert 1960 későőszén, még a békéscsabai MHSz Repülőklubjából is kizártak. —

— Eszembe jutott az ötvenhatos elítélt, Zelk Zoltán verse és verscíme, amit a birtokos személyragommal kiegészítettem, s ez alá másoltam „tűzben hamvadt hegedűm” dalainak maradványát. Ugy, ahogy huszonéves koromból a sárgult papírlapokon megmaradtak.

Védőm: Dr. Rábai Tibor (Martonyi János már 1966-ban meghalt apósa), az elsőfokú tárgyalásom egyik, ítéletemet is befolyásoló vádpontja ellen, védőbeszédében azt fejtegette, hogy „jelentős költő lehet” még belőlem. Amiből aztán, még a „lehet” sem valósult meg. —

— Talán egy kötetnyi verset és „verscsírát” már eltűzeltem a kazánban, amikor felhívtál, s a beszélgetésünk mentette meg a maradványt. Meg talán az, hogy bele-beleolvastam a „maradványba”, és néhányat — immár csak olvasóként, — jónak találtam. Lehet, hogy azért, mert feléledtek korai ifjúságom érzelmei, gondolkodásom akkori világa. Kitűnik belőlük, hogy az emberiség létének nagy kérdései foglalkoztattak már húsz(on) évesen is, és a kommunista hatalom gyilkos, megnyomorító tettei. Épp tegnap tettük meg évente ismétlődő látogatásunkat családommal az Új Köztemetőben, ahol feleségem felmenői nyugszanak. S ilyenkor mindig meglátogatom a temető legtávolabbi sarkában lévő parcellákat, ahol az 1956-os, — nálam sokkal szomorúbb sorsra jutott sorstársaim porladnak. Mert engem a Kilián, lőtérrel szomszédos kerítés menti örökhelyen — mégsem sikerült 1963. május 5.-én megölni. Mert megmentőim a szó legjobb értelmében: **EMBEREK** voltak.

Kivettek az őrségből, s a helyettem leölt Gyömrei Mihály növendék is életben maradt.

Soronként, tisztelettel ismét végig jártam az 1956-os kivégzetteken kívül, a már 1949-től 1956-ig kivégzettek, máig is jeltelen sírokban elföldeltek — sorait. Döbbenetes! — hány száz, vagy ezer magyar embert öltek meg a kommunisták. A fiamtól kapott különleges karórám jelezte, hogy egy jó órán át, meg-megállva, fényképezve, — több mint négy ezer lépést tettem meg, a sírsorok jelentősebb részét végig-járva. El is fáradtam, nagyon, — és, nem csak a négy ezer lépéstől.

— De, visszatérve a versmaradványokhoz: — Lemásoltam két szerkesztőség válaszát a beküldött három versemre, és néhány megtalált, közölt versemet is. —

— **Nekem — nem sikerült „kimentenem”,** — a Zelk Zoltán -i idézettel élve: — „**tűzből**” a *hegedűmet*. Elhamvasztották a kommunista hatalom bosszújának sorozatos megtorlásai.

— Beláttam, hogy nem maradt több lehetőségem a Kiliánról is kirúgva, a Zelk Zoltán -i „*vályogvetésnél*”, s megfogadva Komáromi őrnagy Édesanyámnak tett javaslatát: Elmenekülni minél messzebbre Békéscsabáról.

S ezt a „vályogvetés”-ben élést, nem csak szavakban juttatta kifejezésre, a beszélgetésünkben felemlített, Új Írás szerkesztőségében tett látogatásom alkalmával — Váci Mihály. Aki nem válaszolt a beküldött három versemre. Majd telefonos, időpontra bejelentkezésem után, *oly módon is megvárakoztatott* bő másfél órán át, hogy egy szerkesztőségi munkatársa kiküldött a váróhelységbe azzal, hogy várjak, mert: „*Váci Mihály most olvas.*” S ezt, — kinézve kétszer is a váróba, „*még mindig olvas*” megjegyzéssel, megismételte. Már rosszabbul éreztem magam, mint amikor a Kiliánról kirúgásomkor meghallgatást kértem az Iskola Pol. Helyettes tisztjétől. Aki szintén az előszobában várakoztatott azzal, hogy „vannak nála”, s akik hamar el is mentek. Aztán, úgy másfél óra múltán hallottam, mert kihallatszott a tökéletes csendben a szobájából: „Nézze meg: Itt van még a gyerek?” — Itt van. „Akkor küldje be.”

— S amikor végül bejutottam Váci Mihályhoz, — lényegében nem is a három beküldött versemről beszélt, hanem azt fejtegette: — Inkább foglalkozzam mással... S határozottan emlékszem arra, amikor *kérdezve mondta*: „Muszály verseket írnia?!” — S akkor úgy éreztem, hogy tudhat valamit rólam, a múltamról... De lehet, hogy a beküldött *verseim tartalma* nem tetszett Váci Mihálynak. Ennek volt számomra egy emlékezetes előzménye második otthonomban: a Békés Megyei Könyvtárban 1957 tavaszán, amikor Váci Mihály Garai Gáborral egy előadói est meghívott vendége volt. De akkor még nem tudhattam, hogy ők lesznek a Kádár-rendszer irodalmi életét, cégerként bevezető „cégtáblái”. (Garait *költőként* és „*irodalom szakembereként*” is, sokkal többre tartom Vácinál. S ez, a „találkozásunktól” független véleményem.)

— 1957 nyarán jelent meg az Élet és Irodalom, s én elküldtem három, még kézzel írt versemet (mert nem volt még írógépünk), amire Szabó Lőrinc aláírásával kaptam a két idézett szerkesztőségi válasznál is sokkal „melengetőbb” választ, amiben Szabó Lőrinc a még igencsak ifjú létemet is megemlítette. S erre akkor, — magamban — nagyon büszke voltam, mert épp ismerkedtem a Tücsökzene ciklusával. Csakhogy: Akkor még nem voltam elítélve.

— Mellesleg: — *volt mitől később félnem*. Tizennégy éves koromban kezdtem verseket írni, és három év múltán már a Megyei Ügyész vádiratának harmadik oldalán *nyomatékos vádpontként szerepelt*, hogy 1957-ben „izgató tartalmú” verseket írtam, s a *tárgyalásomon is részt kíván venni*. Ami szerencsémre: valami miatt nem teljesült. (A vádiratom harmadik oldalát kimásoltam, a „**vándorkiállításom tablói**” számára kiemelt röpcédulák jegyzőkönyvével. Kimásoltam a „Kilián” levelét is, melyben postafordultával kéri a bírósági végzésemet, és kimásoltam a gimnáziumi évfázón kapott József Attila kötet bejegyzését is.)

Azt pedig ma is, válasz nélküli kérdésként tehetem fel: Milyen törvényes jogszabály alapján rendezhettek rólam, fiatalkorúként próbaidőre felfüggesztett ítélet alapján Klaukó Mátyás megyei főtitkár és politikai rendőrei tablós vándorkiállítást...? Ami az akkor hatályos BTK-ban rögzítve, az ítélet kihirdetésétől már büntetlen előéletet is biztosított a három év próbaidőre is. Amely „vándorkiállításom” *gyűlöletet indukáló hatását* már a békési gimnáziumban észleltem, amikor Tusz Ferenc tornatanárunk, havi rendszerességgel kijelentette tornaórákon az osztály előtt: „*Szekeres örüljön, hogy tanulhat!*” Amihez osztálytársaimnak gözük sem lehetett, mert nem teregettem ki az okát. Csak én tudtam: *mi feszül* mögötte! — mert osztályfőnökünk is bizalmasan megjegyezte: „*Láttam a művedet Béni.*” S ezért került az általa javasolt mondat is osztályunk tablójára: „**Legkülönb ember, aki bátor. S csak egy különb van, aki: bátrabb.**” — A vándorkiállítástomat még 1963-ban is, megyszerte! — mindenhol bemutatták! A Kiliánról kirúgásom okaként is ez olvasható a honvédségi anyagomban. —

— Az „**Oázis**” címmel írt szonettkoszorúm előzménye volt, hogy az érettségi írásbeli dolgozat címei közül én a „József Attila és a parasztság” címűt választottam, s akkor rögtön elhatároztam, hogy: Megírom minden idők — feltehetően — legnagyobb terjedelmű érettségi dolgozatát. Amely a rengeteg idézettel, 22 oldalra sikeredett. Betéve tudtam József Attilának is rengeteg versét, bár akkor

Ady verselésének bűvöletében éltem.

A szóbeli vizsgák előtt néhány nappal az utca túloldaláról intett magához Balázs Imre biológia tanárunk, aki negyedikben már nem tanított minket. Görcsbe rándult a szívem, mert azt hittem: Mégse engednek leérettségizni! Csak közeledve láttam, hogy: mosolyog. — Gratulált a dolgozatomhoz.

Az évzáró ünnepségen az önképzőkörben végzett munkámért József Attila verskötetet kaptam. S az akkor szó szerint is „jól” sikerült érettségi után fellobbant önbizalmam „*megdicsőülés-érzetében*” elhatároztam, hogy József Attila 17 éves korához viszonyított három év „*túlkorosság*” ellenére, — én is írok egy szonettkoszorút. Amit fellelkesült állapotomban, néhány hét alatt gyorsan „össze is csaptam”. Csakhogy: — Behívtak tényleges katonai szolgálatra. S amikor kikerültem a Honvédségtől, már a „*megdicsőülés-érzet*” hamvát is rég szerteszét fújták az események. Így a szükséges és alapos utólagos javíthatása is elmaradt. Mint a versek, verscsírák többségének. Mert *elhamvadt hegedűm dalaiban* már sokszor csak a „*vályogvető*” lét fájdalmait vezetem le. Mert még az egyetemi felvételtől is „örökre” kizártak. S ezt én: — Soha! de Soha! — nem tudom megbocsátani!

— Nem tudom: lehettem volna „költő”, vagy nem. Mert „Petőfi neveltjeként” már gyermekkorom titkos vágyaként szerettem volna az lenni. De költő csak az, akit az utókor is annak elismer. Ezért „írástörténet kutató”-nak nevezem csak magam, nem „írástörténész”-nek. Mert azt szintén az utókor dönti el, hogy volt elég „ész” e tudomány műveléséhez, avagy: nem. S én — holtig tanulva azon dolgozom, hogy legalább ez bizonyossággá legyen. Ezért be kell még fejeznem „*Amikor megszólalnak a régészeti leletek*” dolgozatomat, amit rajtam kívül e világon senki nem tud befejezni. S ha kapok még rá időt, megtöltöm tartalommal a már vagy húsz éve, címként létező: „**EMLÉKCSEPPEK záporában ázva**” — emlékiratomat. Mert van, volna mivel megtölteni. — Végül, meg kell még említenem, hogy a rendszertelen rendtelenségben egymásra hányt dossziék között lévő verseimről és piszkozataimról — eddig még a Családom se tudott. — S így, — **Kedves Gyuri Barátom!** — **Te vagy** e versmaradékok első olvasója.

Néphadsereg

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM LAPJA
BUDAPEST, V., RÁKOSI ZSIDENŐK UTJA
Telefon: 110-430

Szekeres István elvtársnak

Szolgák
P1: 7992.

Kedves Szekeres elvtárs!

Beküldött verseiben komoly tehetség mutatkozik meg. Szeretnénk, ha írna röviden eddigi pályafutásáról, vagy ha Pestre feljövet megtudná látogatni szerkesztőségünket. /Ezt nem ártana, ha előre közölné, mert e sorok aláírója, aki a verseit elolvastam, csak külső munkatársa vagyok a lapnak.../

Addig is várjuk újabb verseit, s szeretnénk, ha megjelenhetne lapunkban. Jó munkát kívánunk, üdvözöljük!

Budapest, 1963. aug. 6.

Kerekes András
/:Kerekes András/

Kortárs

SZERKESZTŐSÉG
Budapest V. Alpári Gyula u. 22.
Telefon: 121-452

Bpest, 1965. okt. 18.

Szekeres István József
B u d a p e s t
XIII., Gogol u 22/H

Versei tehetségre mutatnak, igényességre és jó formakésztségre, de gyakran találkozunk erőltetett, modoros fordulatokkal is, s ez zavarja az egyébként kedvező benyomást. Kérem, hogy egy idő múlva küldje be újabb írásait.

Üdvözlettel:

Tóth László

3) A Bóssa Ferenc gimnáziumban 1957. tavasszal megindult a KISZ. szervezés is. Ebben a munkába tevékenykedett Bor József, és Balogh Miklós is, akik a gimnázium tanulói. Ekkor fk. Szekeres István terhelte a gimnázium WC-ének falára ironiával azt írta, hogy "Is a két szülő Bor-Balogh brigád, és helyett pedig is Bor-Balogh brigáddal és az emberek alá egy kosutai címet is rajzolt.

4) A fentiek mellett 1957. év első felében mintegy 8-9 ízgató tartalom, az ellenforradalmat és abban résztvevő személyeket dicsőítő verset is írt, ezeket megmutatta Csah Béla és Fabulya Balázs nevű barátainak. Az utolsó ilyen ellenforradalmi versek 1957. októberében készítették, amikor falragaszaiban az 1956. évi októberi ellenforradalomra való emlékezésére hívtak fel. E verseket azonban a nyomozás során már beszedni nem sikerült, mert azokat a utolsó említett két barátja társaságában 1958. augusztus 28-án lakásán megsemmisítette.

Ezt a tényállást a terhelte beismerte mellett az iratokból, elfekvő iratszaktól vélemény, a rendőri jelentések, Csah Béla és Fabulya Balázs tanúk vallomása, valamint a bűnjelként biztosított 92 db., a terhelte által kiragasztott és a rendőrség által beszedett rüpiát, valamint a gimnázium mellékhelyiségének falára írt jelmondat fotó másolatok bizonyítják.

Az eljárás lefolytatására a Bp.23.3.a./ pontja és a 24.3./1/ bekezdés alapján a gyulai Megyei bíróságnak van hatásköre és illetékessége.

Indítványozom fk. Szekeres István terhelte előzetes letartóztatásának fenntartását az ügyben hozandó elsőfokú érdemi határozatig.

Köszö, hogy a tárgyaláson részt kívánok venni.

G y u l a, 1958. október 16. napján.

/Dr. Oláh László:/
Megyei Ügyész. L.

Időrendők:

- 1./ terheltek: fk. Szekeres István, a gyulai börtönből,
- 2./ tanúk: Szekeres Józsefné, törvényes képviselő, Békéscsaba, Battyány u. 4.
Fabulya Balázs, Békéscsaba, Szt. István ter 9, fas. 6.
Csah Béla, Békéscsaba - Budapest, XIII. ker. Dráva u 13.
15. /Munkaszállító./

Megyei Bíróságnak,

G y u l a.

BEKÉSCSABA
MEGYEI
ÜGYÉSZ

161

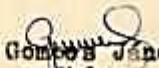
B.M. Békésmegyei Rendőrfőkapitányság
Politikai Nyomozó Osztály.

J e g y z ő k ö n y v:
Készült 1960. december 8.-án Szekeres István B.1234/1958 számú bi-
rósgai dossziéből kiemelt anyagokról.

A fenti dossziéből az alábbi anyagokat emeltük ki:
23 darab kézzelírott SZ.I.SZ. aláírásu ellenséges tartalmu rüplapok.
A fenti rüpcédulákat tablók készítésére használtuk fel.

kmft.

Gyurkó Pál
r.szds.
oszt.vez. h.

Gombos János
r.ügy.

BÉKÉS MEGYEI
LEVÉLTÁR

158

124

"Kilián György Rep. Ti. Isk.
S z o l n o k .

L.1. A kért jogerősségi záradékkal
ellátott ítélet kiadmány Címnek
megküldendő.
1963. II.26.

[Signature]
m.b.tvezető.

Gyulai Megyei Bíróság

G y u l a .

Tárgy: Szekeres István bírósági
határozatának megküldése.

A fenti parancsnokság kéri a Megyei Bíróságot, hogy S z e k e r e s
István /:1940.Zsilák Ilona:/ Békéscsaba, Battyáni ut 4.sz. alatti
lakos bírósági végzését alekulatunknak pósta-fordultával szívesked-
jék megküldeni.

Értesülésünk szerint nevezett bírósági határozatát 1958.11.24.-én kel-
tezte a B.1234/58-3 számú ügyirat szerint a Békéscsabai Konzervgyár-
nak lett megküldve.

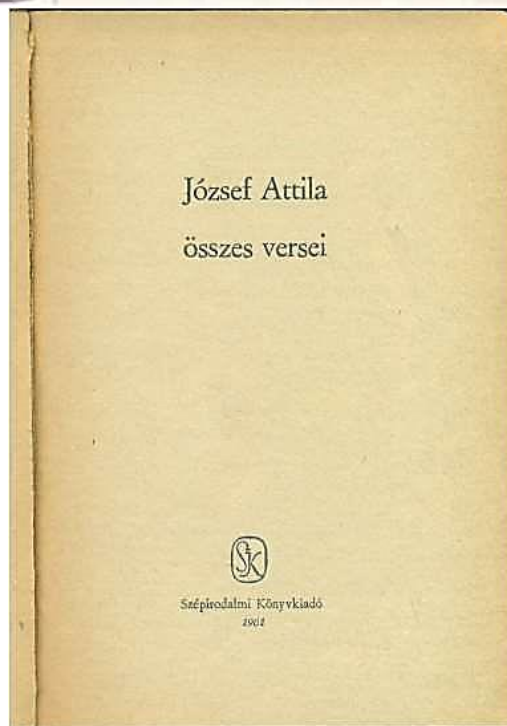
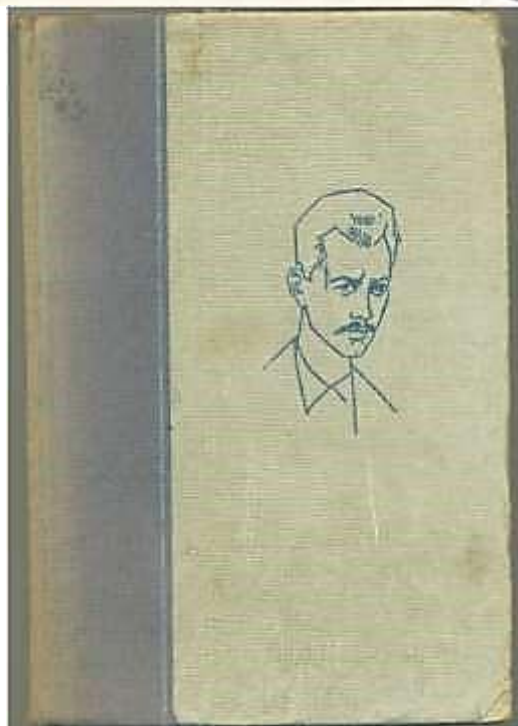
A bírósági határozatra azért van szükségünk, mert a nevezett a fenti
parancsnokság állományában, mint tisztii iskolás növendék teljesít
szolgálatot és az említett határozat a Haderanyag kiegészítéséhez
feltétlenül szükséges.

S z o l n o k , 1963. febr. 22.

Tóth Imre
/: Tóth Imre szds. :/
szl.ov.

BÍRÓSÁGI MEGYERŐSÍTÉS
186

Kekeres István IV. c.
ostályos tanulónak, az ön-
képzőköri munká-
jait.

Bécs, 1961. jún. 18.

Pályázó
14

Jakab János
szakkezelő.

1960-61-BEN VÉGZETT
IV/C. OSZT.
TANULÓI

„LEGKÜLÖNB EMBER, AKI BÁTOR
S CSAK EGY KÜLÖNB VAN, AKI: BÁTARBÓ.”
(1997)

Augusztusi vers

Demény Ottó

Szűz a sárga tengereleg
hullámzó hátú sál a fényébenben
forró nében két levegő veri
rögágya szikkadt már sovány útra

nem tűnre tűre nékre éret
ahogy szegény étek a kenyér
beherült az arató-budak
tűzörösen zihálva zakatolva

a feledésre a régi - a régi
ami eszem volt az boldog se szép
ahogy nem szép semmilyen győzelem
de a kenyér a fehér asztalon

ára a dának megpróbáltatásnak
ami nem lehet már élénkíteni
a szájaktól ha kivették a földből
semp a kenyér a fehér asztalon

Törvény

Szekeres István József

Onk gyökerei kötnék a tájba
hol ősszelről hős északra
forró délről, szilaj keletről
elődelm vére
a szerelmük itt lobot vetett.

Dallamuk fölemben: valam dalolnak
tovább, kizsádosok milyen
hurcoltam, ártam, mint a tűz: ver-lobogójuk,
a rejtettem a vészelyben — szivemen, hogy majd
ha jó a szabadság napja, kibontam
a szélben!

Gyermekei voltak
ők is a porok, elvegyülve
szedek porával,
csak itt érem testüket közli:
— mindenütt mással
idegen vagyok.

Mert testük a föld, E föld: a testem.
Barátságuk tükrében látom arcaikat.
Hunokuk, paj! — szerszempedezett.
Sorom: a földet
termékenyíteni.

Summárium

Sz. István József

Szajk „Pax!”-ot szólt és lángot okádott
őkeri állat indulását csatlóztatva foguk
és laposára indultak a talpak nyomukban
hűgő fáj-patakok lesoyó-mustja esordult földig

Ányáltak tengereken hussúra női
sarkány-nyakukkal
hiberos vér lángjába borultak a földök
de kigyólt a kő a homok
lángok nyaldosták a játékos és
némalt harangjait

Mesebeli hősök küzdenek
Egyesül karddal mentelen
égő báruk szupia alatti csak
pengők csatlóznak a pancei
pikkety-actján csak szemük
égőbb a rájuk-lövellő tűznél

enyhül-e végleg
cserepes ajkuk ősi szemjait?

Szemjáhozunk a messzi a jövő
földet is várakozásba-epedve
vizet enyhet sósajt a lár-forró villág
s a jövő-remegő ertő és láto papillák
vizlők levegőbe fagyva esőrgnek
koponyákban

faltól falba verődve
nem-szabadulva a rettenet rabjalként
ki-bejár a megriadt lélek

(csak a vak-felelőtlen ülhet tétova-némán
rábírva magát a szelkre nem ertve
a történelem intő testamentumának
beselő igéit)

mert nézd olykor már a derült ég
hulla-lítás és füst-árnys kelyhéből
halál-kormos pernye szilaj jelzve
tűz ég már valahol
felgyóllhatnak a forró assályban
kiszáradni szikra-töltésű mesák
vollok bíló hatványai hűzák
az ég kupolájának tarló hűzait

az esti szürkületben az ég fellemeze alján
villanó villám vörheny ténye szikáz
(most kéne nem utána a gyors
mea culpa)

ha a tócsa földre szédülten hatyalt-csve
jajdulva-pengve szakadnak a hórók
játérik-e kéz még ténemuli begedződ?

Mint erdőben a fák

Sz. István József

Nem hagyhatod el
lepteiddel
naplaid pörgő fény-kerekét
béllel begyűjtő évszédet

surgák és súlyosak az éré bűzmezők
nyár, nyár után
kanyargó kőrösök hozzák
a kéklő Bihar víz-üzemét

szépapásid déd és ükjei
száradók rongyaiban
elvonultak előtled itt hagyva
nyomaik mezőfűhű pécétjét
halálig sziveden

fűledbe szól az erdőntúli síp
tárogatók hívnak
hegyalfjai menekülések
ősi erdőben kigyúló fanyar ártúzek

fájdalmaktól egyenes kaszálk
oldhatatlan görme összezszorít

Kézemben falevél
sárgult-barna, vöröses eresz
lábam alatt a tavalyi levél
még mélyebben
humusz

meg nem tagadhatod

bennem rezonál mint zengő hűrtől a fa
bennem még félrevert harangja
áthallatja a réteges némaságon is
visszhangként visszaverődik

lőtem mélyére néz a lomlet kö-re
széthullók porainra
s újra összerakódom

Véletlen? Törvény? Nem keresem
Csak az

az a levél
a vihar-tépte fán
hol száraz gallyak hőzt zöldell az élő
villám-szagutia törzse
kérdőjelként
kiáltásként az egre mered
a teremő időben

de belegyökerezve holtán a földbe
mint erdőben
a fák

Szekeres István:

Merengés

Vártalak füledt nyári éjszakákon,
mikor szememre nem lopódzott álom.
Vártalak.

— S vágytam a forró tücsökmelódiát,
mely esendesen szólott az ablakon át.
Nem jöttél.

— De egyszer csak ott teremtetél lártelen:
képzelet-varázs az álom-egiken
Te voltál...

— S lehégtél mint nyári forróság felém
egy naptól fogyó alkanyat kezdetén...

A jobboldali vers a Békés Megyei Népújság 1961. VII. 30. számának **KÖRÖSTÁJ** mellékletében jelent meg. A többi is, de nem tudom mikor, mert kivágtam mind az

újságból. Emlékezetem szerint, még legalább négy-öt versem jelent meg ott 1960-61-től (?), de nincs időm megkeresni. Több írásom, különböző álneveken, pl.: Kék Béni néven is, a megyei lapban jelent meg 1957-61-ben. Ezért a békési osztálytársaimnak Béni volt a becenevem. Miként a „Kiliánon”: Hégel. Mert még üveges inas-ként olvastam Hegelnek valamelyik művét, amelyben Kant „Tiszta ész kritikája” c. művével foglalkozott. S ezen emlékem roncsaiból idéztem néhány alkalommal.

Oázis

E bolygót: Őshazám, egyetlenem; kai metszet
Gaia-anyám, ki testéből merített
tudatra fel, mély kútjából az éjszak,
hogy lássak: fényre vont a két szemem.

Talán - egy pillanatra csak, s velem
mi célja van, én nem tudom, mi végett,
de létem tüzes istensége éget
Heraklessként, ^umindegyik láncszemen.

Kainokkal, s jaj - együtt Ábelskkel
lemegy a nap, és velük együtt felkel
kőnk tűznek láng-varmába zártan;
~~Együtt~~
~~szemben~~ ^{Együtt} Őrök Tartaroszban?
s magma-tűzben égve kárhózzottan?
ahonnan hajt, és lázad bennem vágyam.

II.

Ahonnán hajt, és lázad bennem vágyam
tisztább, és jobb után. És rajta át
kényszer, hogy: újra, egyre meg...! Dalát
éneklem ajzva, részegülve vágyban:

E perc anyém! - s ha robbanó világban
a némaság, és tűz a lant szavát
emészteté - én még harmóniát
tündöklök im! aranyló lán-sujtásban.

A véghetetlen elmével lebírnai,
s abban, oh ember! - fény-erővel hinni,
hogy partot és a senki föld-horlályban,

s lélektől lélekig; még nincsen veszeve
hajóra szállni, és ki a tengerre
első hajóként, parttól-szakadtában!

III.

Elő hajóként, parttól-szakadtában,
s mert elszakítva teljes-egy a tét,
megnyugszik mégis az, ki életét
egy útra tette, végleg megtaláltan.

Kiválasztottan milliárdot vártam,
polyongva fogyhatatlan tengerét
időnek, és tudattalan terét
a végtelennek én vakon bejártam,

és vártam oh, ezer, s ezernyi évet:
/dalolt és sirt az ősanagy-természet,/ ^u
de itt voltam már vágyban, szűz anyagban;

s ha féklyám fénye utolsákat lobban -
felhők tűzében ég a két szemem:
úgy nézek vissza habzó tengeren.

IV.

Ugy bégek viszza habok tengeren,
ki tudja már, hogy soha többé nincsen
több virradat, hogy partját mektekinsem;
szívesre végleg hab lesz majd velem,

S maradj ki él. És tart a küzdelem.
Egyet-öt Hlik az érelek-ékott kínosan
az érelek rabjai. Szemükbe intsen
feloldódást az érz! hogy küzdve, henn

hasukba tudják bűlösen hús kilincse;
és Tabuként, már meghódított kincset
viselni iltsék minden emberen.

Mert éretelemben nincs szebb szó, csak: Eker;
A S ha kanyagával harcasszállni nem mer:
megtérni nincsen máshová helyem.

V.

Megtérni nincsen máshová helyem.
Az asztroauta visszatér az űrből,
a szomszág, a az éhség is felőröl,
a haduint is hajtja víztelen

a lassan már végzetté vált jelen:
vizet fakasztva minden látott kőből,
zöld látomásban: Óázisban dőszöl,
a szája véres, és erőtelen

szólit egy néma, szótlan "Allan"-ot,
ki végül is - homok-tengert ivott -
előttef fokezik szörnyű tanúságban:

esontja fehér: játsszot; nagy volt a tét;
s nem lett vigre: úgy érte végzetét.
De éltetőm más nincsen itt: a Mában.

VI.

De éltetőm más nincsen itt: a Mában;
rakétával hiába is repülsz
kihílt bolygók felé, és szanderülisz
csaló vágyak kényelmes paplanában,

míg nem vagy otthon - itt! Fajod ziháltan
rémeg, mint víz színén a kábult kősz.
Éhség? máreg? - mindegy! Épp úgy merülisz
el sokkosen az égre-nyíló szájban,

meged falva fel ünneged, vagy fojtva
egymásra rontava, -aszurva, térdreerogyva
rekontrézó, dühödt, és vad tusában:

víz nélkül Szaharában. Elfeledve
megértés hűsét rakni a sebekre.
Nincs más Óázis űrünk homokjában.

VII.

Nincs más Oázis Urinak homokjában.
Megülheted a dörgő lángsugárt,
nyergelve álmaid valós ~~Requiemet~~, *Requiemet*
s már- már egészen Ikarosszá váltan,

keresve messzi, sivó pusztaságban
új Mózesként, a gazdagabb hazát,
/hallgatva fogyva-fúl' sípszavát
tűdődnek,/ örült, manna-váró lánban;

szemed sötétedő tükör-taván
az elhagyott, csillaglós Kínádn
vesző fénye, ha mondanád: legyen.

Házat találhatsz. Lakhatót, Hazát: nem.
Itt mondhatod, hogy poklod, avagy Éden!
Megférni bár - nehéz ily kis helyen.

VIII.

Megférni bár - nehéz ily kis helyen;
akvárium-lakók, kik Ur-üveggel
lezárt világuk foglyai, hoi reggel
újult végyakkal kelnek, szüntelen

dörömbölve a lét falán: jelen
követelődző, a megrabló sereggel;
falat szakító - mi parca közelg el
a "kritikus tömegnek"? Végtelen

erősségű neutron-utközések
csapódnak úgy, mint felgyülemlett érdek
egymás pályái ellen! s még ha vágy is,

miféle őse-erő..., mi célja lenne,
ha maga- magát...? - de én hiszem benne
mégis: hajóm, ha száz viharon átvisz!

IX.

Mégis: hajóm, ha száz viharon átvisz,
hányódva bár, de mégis nem merül
az őse-káoszba vissza, emberül
megáll vihart, tisztító-szép catharsis.

vagy mégis az? Őt ezreád "azért is!"?
állkapcsok görcse, mely szorítva hál
tetemként, szétfeszíthetetlenül
a zsákmányt fogva - s véle a haldít is?!

Egyszerre röppenő utolsó kések?
egymásra perzselő halál-lövések,
s kitérni kell előle védtelen?

Hajóm ciklonban nyög, tatján a hullám
átcsap, tarajzó hullámok vad ormán
ez fűvenyre tér, és hajt szelem.

X.

Ez ő-füvenyre tér, és hajt szelem.
Oh, mossák partjaid hullámok
lösszögva, halkán, és a szellő-szátok
susogjon simogatva, szertelen,

játékos eseten játszva tincseken,
pálmák lombját hiába ringatnátok,
ha törve törzse: fülcsattan az átok!
Ökölbe ha szorúl a két kezem:

lehengerelnek felhők, és a kék ég
mint szaggatott rongy, szélben elsivít!
és száll... eloldva dühvel érveit

az ember-hurrikán! - A szélbe' fenn
a nyári esre... - marné lelkelem kétág.
Törvényeit - hát bölcsen érlelem.

XI.

Törvényeit - hát bölcsen érlelem.
Telésnéem rejtett kulcsát meg a széfnek,
melyből a Minden titkai zenelnek:
hasadna meg előtte két szemem!

Időm, ilyen kevés, nem volt nekem
soha. Szabadra törnek mind a gépek,
/igaz érdek csak az, mi közös érdek,/
s urrá kell lenni baj, - a veszélyeken.

Amit magának alkotott a két kéz,
fellérsz az a teremője ellen,
ha nem nőtt fel még hozzá értelembe;

s persz lehet: az ítélet, a végzés:
bezárulás, - s lehet kinyíló Bázis?
Az űr homokján nincsen több Oázis.

XII.

Az űr homokján nincsen több Oázis.
Vitorlát bontva, kedveső szelet
bevárhatasz itt, erős gyökérzeted
művesztve, míg: az értelem befászlis,

megvéd, s így egyensúlyod essenélis
"szaltó mortálé"-val röpditheted
/karcolva a titok-csipkés eget/
a messzi, fénylő, köd-világon át is,

garincet vetve kőnek és időnek,
s az ellen mind, kik ellenedre törnek,
ugorva át, hol les rád új verem;

te légy: minőség váltó-forradalma
- "ego sum via, veritas et vita",
s récsokkal fedett naprendszerem.

XIII.

E rácsokkal fedett naprendszeren
dörmbölgj csak! Lám: érdemes még élni! lap alakú metszet
ha most is lát szemem, mi nem ily égi:
aszír, és parasa harcost - szüntelen

csak harcost lát szemem a tengeren!
porból a porba áramlókat méri
a dárda-vető kéz, és sosem vetti
a súlykot el. Ki veszt - megértettem -

az ott marad! Vért a por feliszaga,
s amit a föld ad - hamar kapja vissza!
Csak egy reményem van: az értelem.

Öt ezredév átkát szilánkra törni,
sosem-létott csillagként tűndökölni:
A béke legyen veled! - és velem.

XIV.

A béke legyen veled! - és velem.
Tölöljön szánra sző, mint étek:
nemahervadó végyak reménye éltet
szavakban, gondban. Nyíljon! Az legyen.

Öt ezredév a harci szakerekben;
a porba kőpkölő öt ezredévet
felejteti - csak az lehet az érc,
s nem harora kelni új, és új jelmezben,

s a béke ^{jelmezben} köntösében!! és nem értve:
"Te tüdő fény! futó reményeég vagy te" ^{ty}
- Ne fuss el, és maradj végleg velem!

hiszen a föld - a vérünket nem kéri! -
mégis, miért?! hogy nem mindegyki érti:
E bolygó: Őshazám, Egyetlenem!

IV.

E bolygó: Őshazám, Egyetlenem,
ahonnan hajtt, és lássd bennem végyam,
első hajóként, parttól-szakadtóban:
úgy nézek vissza hazám tengeren.

Megtérni nincsen másodvá helyem.
Ola éltetőm más nincsen itt: a mában,
nincs más Óázis Urink homokjában,
megtérni hár - nehéz ily kis helyen.

Mégis: hajóm, ha szél viharon átvissz!
az ó-füvenyre tér, és hajtt szellem.
Tűrványait - hát bűlcsen értelem:

az űr homokján nincsen több Óázis
a rácsokkal fedett naprendszeren:
A béke legyen veled! - és velem.

Lekár Jano
Lekár Jano

Egy férfi fut biccegve - fején zsák van,
zsákból fejére huzott tiszta csuklya.
- Megáll - ijedten iramlik az itra! -
Szökötlen ültözék a tűzö nyárban;
riadtan dörmög, ahogy fut, magában.

"Hé! Jano hé! - nem arra van az arra!
az arra van, amerről éppen jöttél!
Vagy fussál balra, vagy fuss jobbra - ott té-él!
van - s futhatsz a nap előtt csak a napra!
Vigyázz Lekár! - vigyázz az árnyékkodra!"

És fut Lekár Jano, és fut a gyerek-csorda:
"Lekár Jano! - vigyázz az árnyékkodra!"

"Róma-tiszt ur! - én nem vétettem semmit!
Az az út hód... az én kis kicsi földem...
...még úkapának jóra... Ürökötem...
Uram! jaj Uram! - nem vétettem semmit!"
"Csak ünnétek! - a paraszti istenit."

És fut Jano az úton - fején zsák van,
zsákból vállára hulló tiszta csuklya. -
- Megáll ijedten - és, iramlik újra,
é, mezezekott ő, tél, tavasz, vagy nyárban;
motyog, heszél, zúg - a fején zsák van.

"Lekár Jano! - gyere no - nézd! - a labda!
Azt mondják, hogy te híres kapus voltál!...
Mutasd Jano - hogy védnél, most - ha volnál?...
- ...Ugy- ugy Jano! - védődj csak a homokra...!
de vigyázz Jano! - vigyázz a zsákkodra!"

/Az egyik keze mindig zsákját fogja:/
"Vigyázz Jano! - vigyázz a zsákkodra!"

Csabai István

Tarolt ágak közt

Tarolt ágak közt őszi szél barangol.
De bennem jázmin s bodza illata.
Pergő levél. Egy kéklő, messzi nyárból
felém lebben tűnt lépted halk szava.

S rám néz szemed: bílincsem színezüstje,
a bársonyos. Hangod oly elhaló.
Forróság láza. Rám borul az este.
Arcomra hullni kezd a hó. A hó.

Pásta

Szép szomorúság címere
mondd: miért vagy
szomorú?

Itt felejtettek
könyveim partján,
mordulni
nem tudok, szárnyam
vén sásé, lomb-hajam
könyvekben ázik,
gyökér-szám
könyveket iszik:
egy vándor is ágamra
kötötte a harkot, s én
nem tudok sirni se
támadr.

/1963/

Kérő

Mondd: akarsz -e társam lenni?
Éltünk útján együtt menni,
egymás kezét fogva, szápon -
fény-záporos napsütésben.
Fény-záporos napsütésben.

Hű szerelmem téged kérek,
hogy velem köss szövetséget.
Nem fog akkor rajtunk átok
- kegyelmeddel lennék áldott.
Kegyelmeddel lennék áldott.

am jungs, edm!
- Karóssá csak te tudsz tenni!
Erőssé, ha vihar támad!
két karommal megóvnálak!
Két karommal megóvnálak.

Kéklő madár - mint a nyárban
fénylő lelkek - fényé-válton,
élet-edén - jövőt néva
világunk hogy csillaglana!
Világunk hogy csillaglana.

- Ősziidőben, levél hulltán
kezem fogná, kezed fogom
- lassú sétán, őszi erdőn -
szemed nézném elmerengőn.
- Szemed nézném, elmerengőn.

Egyre feljebb

Kudarcok kaptatóján
jutottam fel a csúcra. Egyre feljebb, alakú metszet
zuhantam letről, egyre feljebb
tiszított minden botlás, minden
bizonytalanság egyre feljebb sodort.
~~Benőstetett.~~

Alattam elmaradt a nyár
és egyre hidegebb lett. Már
csak messzi fények lobognak
ott lenn - az est platánjai:
szívekből fakadt tűzek.

Itt csend van. Havas,
csillogó tiszta csend. A sziklák
fagyot lehálnak. Köpenyem
a magány.
Távolban
csúcsok csillagok, hócipkák
féhérlenek. Az éjben
ragyognak
a csillagok.

Álom

Az éjjeli esőnyom álma volt

csattogtak kerekak csapkodtak fém-lécek
kék-vörös-piros lámpa-szemek égtek
pléh-testű szörnyekkel előttem vonultak
mint sok- sok bűz kísértet
mindent-tudó szuper-gépek
nem beszélték nem jajdaltak
anélkül is mindent tudtak

előttem ahogy vonultak
kímért pályákon mint
elektronok mint
Ba-törvényű bolygó tesztak

de szarenomra felébredtem
* ugatott a szomszéd kutya

Il onka

Hittom ~~the~~ tühb lenzel

Ilonka
- de jött Parancs-sziva, s a vállamon
a szíven megtaposta.

Filed?

En Cállalom. Kimondhatatlanul.
Hivallásfényben éltem, a a függőny
lebulit.

+

A nádason, hol élek,
zsomhék s a nád ottont nem ad,
csak kintző maradéket.

Éténként
ha fülhangzik a szél
szöktető ordas-árája,
fejem fölött az ég ragyog:
remeg a tisztasága.

Puhayánsá - ka maysa van
 = kuliámben in: hiéva;
 ki ál - mit ór annuk
 sánávek tizutúsaga? -

Aludni j6. Almonhan
a l6bnayomod is l6tem;
6t 6ve j6rok ut6nad,
s Te mesekebb vagy mint 6lom;
6t 6ve nok- nok 6szak6n -

~~után~~ astra terek:
cellájában marad a rab,
utóad száll a lélek.

A léptem újra könnyű lesz,
magam, ha újra látom:
bolyongva kereslek, utánad
hosszú éjszakákon. -

De kő-rideg a Tiszaliget,
és vár dagad a vízben:
além áll a cinkos folyó
és híd átmenni nincsen:

könnélők kihalt utcaikon;
a repteret is látom:
fekete varjak ülnek fenn
a kődbe ~~szá~~ fákön;

megállók utcáinakon:
a lépteidet várom;
szüneteltél egy-egy lámpafény
- órái éjszakákon.

s Te nem jössz el. Hát
most sem jössz. Elhagyatott tájon
a szímban ~~sem~~ neveddel
kutatlak egyre, fájón.

És mintha hangod hallanám:
itt vagy - és mégse látlak.
És elcsúszasz. Tovább
késztalak utánad. -

Egyeser - megláttam házatok,
de nem ott a Tabánban,
s idegen lány fogadott,
nem az, akit vártam,
csak a hangja ismerős volt tőled,
az olyan ismerős volt...
Ott álltam a szobában
- a szoba már üres volt.

És remémeltem
mint egykorán, ha indul: Te
lédarócány vagy! Lohogó
csalárd láng, meztelen polgárnak
végzetes halálra remény!
Még kiabáltál, még k
Vint...

És szétfeszült, és remegett
bennem tovább a képed.
Már reggel volt. Zúrtat a nád.
A nádak is felébredt.

Vártalak

Vártalak forró nyári éjszakákon,
mikor szememre nem lopódzott álom.
Vártalak,
s hallgattam ^{de} ~~szűz~~ tüsszkölődőidét,
mely csendesen szólt az ablakokon át.
Nem jöttél. -
De egyszerre - ott teremtetél hirtelen:
képzelő-varázs az álom-egiken
te voltál,
s lebegtetél, mint nyári forróság, felém
egy Naptól fogó alkonyat kezdetén.

/1960/

I.

Születtem villámok
sújtó erdejében
vér-kupolám
mestelen ég alatt

villám-sorsoló
Bertalan-éjjen
emberak álltak
fedetlen fővel
hiber-párak
lucukos kövén
dermedt-néma
birkanyéjként
sarakba-bújva
Mese-szerulva
sorsak mesejében

Acélen pengtek
husban csikardultak
vad secundumok

És akkor hirtelen
keppant a kövön a
kés
Dermedtem nézett
mindenki a földre
Ott feküdt lona
a kövön a kés
és nem nyult le
senki már érte

Kinyíltak a fény
ajtói és
kitódultunk a fényre

II.

Lavinaként indultak az évek
nőtt a felület nőtt a felületek
érintkezése
csilló csomallusként
törtem volna égre
jűttek tavaszok nyár melegével
jűttek nyarak téli jégverővel
simegatott nap sujtott korbáccs

Magamra tértam mint a mag
rácsokká-lelt váncaimat
kagylóként növesztő
opéles drágagyöngyvé
főjdalmas-fényűvé

Itt állok magamban
gyöngybe-darabban
magamra-sérva

Jaj hol van szivetek
vérbő kalapácsa
Mese-törni rácsaimat?

Albérlet

Magadra vetted
bűntelenül, önként
vezeklésedet:
beköltöztél a négy fal fedett
tilalom-táblája közé,
hol az ajtófélfák is
felkiáltójelak:

nem nem
nem szabad

nem lehet!

Szemed az ablakon/mint rácsos át/
magadba visszanez:
korom-patinás tűzfalak,
látható dohszag,
penész.

Főkecsépek fonnak körül,
a falak betakarnak,
ablakod is már csak
tátongó vakablak;
füledbe dermedt csend kiált
otthontalanságot -

~~érted nyúl egy fojtogató/
láthatatlan kéz
- zsebed óráján halkán
ketyeg a pénz.~~

Szekeres István József

Versenyszonett a szonettversenyről

Csak téma kell, és én szonettbe öntöm
folyékonyan, miként forró acélt
formába az öntő - csak lássak célt:
indít az utra már a nyelvi ösztön;

ha mondják is - nem sikk szonettet írni,

Helyzetjelentés 1970

Ujjaid a verhes P8ld
verőeréről vedd le

lúktató hullámai
dobszőlők verik hárttyád idegét
görcsbe-rángó torz-alak-indulatok
járják az ősi táncot a mélyben
kőhegyi dárdaikkal hadonászva és fent is
éred folyók borítják el horizontod a szem
tutaj és bárka után evaz bár meg
az nem az érvíz a szűz
gőrcseteg élnit gyaluja
kihűlő bolygók
feszíti kergét ellentétes erők
rugói gyűjtik sójtani-kész öklök
millió megapondjait

Kevesen vagyunk a gáton

mert nem lehetünk elegendő
ha ég a környező fáklya
és jön a víz
elattomosan
centipéd- centipéd amit ki rajta jár
nem lát csak a parton
talán a gátkoronáig?

Csont-kezem ujjai
némán mutatnak agyam porló barázdáin
ötven éve
kutatva a múltat Volt ilyen már
máskor is de mindig kicsérlődött
a vést-látott falvak népe mind fiatal
és szól a zene Brók bűbáj
ringliszpiljein szédítik könnyű
életüket tapogatva farát
minden gúmbolyúságnak

Pedig szöglletes a világ!

Ember
ki itt állsz
cupasz kézzel
hajad morzsolva a gáton
lóbáld meg fáklyád a hangod
elfújja a szél de a fáklyád
meglátja valaki

H i á n y o d

teglalap alakú metszet

Kivédhetetlen fölém borul
hiányod hallgatóg árnya,
léted antiléte, ~~a tenger~~
szobanémazására;

mert így vagy itt: hogy nem vagy,
és mégis itt: egészen,
minusz jelened ~~esetén~~ a tárgyakon:
emlékek karátja asztalon és széken.

Pedig, tudom - a nagy-éjji
csenden túli csöndben
értem jönnek a szuronyos árnyak,

megszorul rajtam a hurokidő:
úgy megyek végleg - mindig utánad.

Emlékeztető

Mindig akart egy ember, aki

elsőként	dobta a dűrást
elsőként	szúrt
elsőként	döfött
elsőként	ajzotta ijjét
elsőként	hústa meg a ravaszt
elsőként	mindig
elsőként	megelőzte
hogy más legyen az első	

Legszűnyűbb halál

A hallgatás őlt meg, tudom:
az a lakat az ajkodon,
- e nem volt tovább: *alku módszer*
Sályaától leszakadt az ág.

/1965/

Csira és növénye

/hangjáték/

/A színen hosszú ideig csend van. Sötét. Csak a háttér ragyogó csillagos
égén villan egy- egy csillag. Fellobbanó fénye helyén sötét marad./

I.

Két visszhangzó hang az űres színen:

Add nekem a követ!
- Nem adom! pattints
te is magadnak!

Add nekem a követ!
- Nem a- dom! pat- tints
te is magad- nak! - - -

+

Add nekem a követ, a húst!
- Nem adom! vedd el,
ha tudod! - - -

+

Adjátok nekünk a követeket!
a húst! a bőrtöket mind!
- Nem adjuk!
Ejtsetek zsákmányt
ti is! - - -

+

Adjátok nekünk a földet! a vizet! a termést!
- Nem adjuk. Ásátok csatornát! vessetek búzát! - - -

+

Mondd, hogy: "Te vagy az én uram!" - vagy
megöllek!
- Ne ölj meg! - Te vagy az én uram!
Ásom a csatornát, hordom a követ, bevetem földed! - - -
/korbácsolás, jajveszékés/

II.

Egy hang:

Rex! - Azt üzenik: "Nem vagy a királyuk.
Nem adnak aranyat, sem mást."
Katonáim parancsokra várnak. - - -

+

Érdekünk megkívánja
érdekünk megkívánja
érdekünk megkívánja - - -
/visszhangként halkul, és ágyudörgésbe megy át/

+

Excellenciás uram! Kormányom
tudatni kívánja,
hogy nem marad semleges, amennyiben

hoggy nem marad semleges, amennyiben
hoggy nem marad semleges, amennyiben - - -
/egyre halkul, távoli fegyverdörgés, robbanások saja/

+

Első hang: Legfőbb cél: a terjeszkedés megállítás
legfőbb cél: a terjeszkedés megállítás
legfőbb cél: a terjeszkedés megállítás
/ a hang végig folyamatos marad/

Második hang: Koradnyunk eltökélt szándéka - hogy ragaszkodik
a jelenlegi status quo- hoz,
és a megbontására irigyuló törekvéseket
minden eszközzel megállítja
minden eszközzel megállítja
minden eszközzel megállítja
/belevegnyül az előző hangba és folyamatos marad/

Harmadik hang: Egy talpaltatnyi földet sem
egy talpaltatnyi földet sem
egy talpaltatnyi földet sem
/belevegnyül az előző hangokba, hangzavar/

+

/A színen az előtérben felerősödik az égbolt helyén a glóbus kontúrja,
majd távolodni kezd, és fénylő pontként elvegyül a csillagok között.
A hang a távolodással arányosan halkul, majd hosszabb csend./

Gongvítés.

István József

Kékellő lég
-sánc

Valami tűz kéne. Forró, tiszta
kékellő lég.

Hogy ki átmenne rajta: itt
belépné mosakosan - és tisztán
lépne ki odább!

Valami óriás
fertőtlenítő:
az kéne! gyógyítója
minden emberi sebnak.
Elfeleltetője, hogy voltak
dob-pergő hadi-táncok,
matériátlan nyilak és dárdák
szívekbe - szívekbe
röppenve sziszegtek!

István József

Apokalipszis
/narcisrepülő rémálma/

A Föld gömbölyű,
én látom: mindenütt
gömbölyű,

háaz-Éles lángcsóvával küszöm
lökötő szívetek fölé, jeges tűként,
dörgő fálaem árnyaival! kies
földjeitek napozóin
kinyíló láng-rózsák dűréjével
letiprom a csend virágait,
méhek zümmögését
belefojtom
gépem dübörgő rohájába!

vagyok: a suhogó kard,
szárnyas vér-lovamon
égi ostor, lehetőség
a végső csattanásra,

szárnyam alatt a rombolás
néma spóráit: bombáim hordozom
" rakéták gyors fullénkjait, hogy
indukáljak h a l á l t
életetek mágneses terében,
szikla-repesztő pillantással
repülök fölöttetek, mint
kőszáli sas, belelőtok kezetek
várakozó titkaiba: megtörni
ígézetét,

kilopond-milliók
taszitanak
az égre, fölétek:
parancsok áramkörei
hózeitok, zöldellő földjeitek
fölé,

parancs: a szárnyam, fegyverem, a lelkem is
parancs:

parancsra
rátok szabaditom
spóráim vakítva kinyíló
föld-deesztilláló detonációját!
sugárzó gombák halálfejeit emelem
fejetek fölé, mint sir fölé
a fejét! - -

Háaz-Éles lángcsóvával küszöm
lökötő szívetek fölé, gépem
vijjogó láng-sikolyával.

Szerelmaim

Mozdulatlanságba fagyott
évek tutaján
szesznek, távolodva
ismeretlen partok között.

Fejük felett a Nap
glóriás:

Katalinok,
Ilonók.

Valamikor bennem éltek,
s bennem nagyva fészükket,
kirepültek!
égbe-szálltak!

Sosem leszek újra.

*És itt maradtam én. Csatákban
fehér füst kormozza hajam,
izmom roppan, csontom hajlik,
már várát csurgatja rám a Nap*
- *És szívem felett emlékeik pacsirtái
jajonganak!
jajonganak.*

Holtág

Kicsuszott a lábaim alól ami tartott
nincs est körülölni
legendák fellobozó rényelve lángját
századok pernyéjét kavarogni
fűst- és szikra-esőben
fejetek mégis kőre felett a lángok
fénye nem világít az éjbe
arcotokon

Csak a hétfők a keddek hajnali
napjai jönnek az égre,
falába verődik minden mozdulatod
- csak szerszám van kulcs furó
gép ami éhes
és napról- napra etetni kell
és gond az élet vége
és lakás és ruha
és és
és
még mi minden kell

Behúzódniál
az évek puha belsőjébe
kőréhunnád bástyás falad
de pucér vagy mint magános kan s a szived
gitárok daloló jajával vonal
országok síkjai felett

Hiányod

Nappal is éjjelen. Fölém borul
hiányod árnya,
léted antilóte
belép a szobába.

Csend. Többsz csend.
Hang nem fér benne,
csak percenként, napra nap, évre év,
- mintha egy álló óra ketyegne.

Mozgóba zárva hallgat az írógép
- némaságot szobrá - pepita tokjában.
Mélyül a csend. Lebegnek, mint csónak
a végtelen, üres óceánban.

Mert úgy vagy itt: hogy nem vagy,
és mégis itt: egészen.
Negatív ~~idő~~ ^{idő}vetül a tárgyakra,
emlékek karátja asztalon és széken.

Állok. ~~Állok~~ Állok
a csenden túli csöndben.
Érzem: értem jönnék
a szuronyos árnyak

a megszorul rajtam a hurokidő.
Ugy megyek mindig, mindig utánad.

Balatonai alkonyat

Kapaszkodik még egy- egy napragár
a fénye-vesztett, sápadó nádcsálba;
kétségbe-eseten villan fénye már,
a meg- megcsillan a víz sötétlő háta;
de fent - már régen dőlt a küzdelem:
a Nap vergődik és madár-szibzetten
átvált a végső, súlyos suhanásba:
fénye kihúny, terjedő vér-aszálya
ráhall a nádra, vízre, rá a tájra,
a hegység táján fent fogakkal várja
míg szerte szórja minden aranyát;
sötét alkonyok harapnak az égbe,
a vér réálva a kék-lila égre
dermedten. És némultan áll a nád.

Gyöngybe-dermedten

I.

Születtem villámok
sújtó árdejében
vár-kupolás
mestelen ég alatt

Teglatlap alakú metszet

villám-sorsuló
Bertalan-éjjen
emberek álltak
fedetlen fővel
bibor-párk
lucskos kővén
dermedt-néma
birkanyójként
sárokba-bújva
szeszszorulva
sorsuk mezejében

acélon pengtek
hushun csikordultak
vadi secundumok

És akkor hirtelen
koppanit a kővön a
kés
Dermedten nózott
mindenki a földre
ott feküdt lenn
a kővön a kés
és nem nyult le
senki már érte

Kinyíltak a fény
ajtajai és
kitódultnak a fényre

II.

Lavinaként indultak az évek
nőtt a felület nőtt a felületek
érintkezése
csilló cumallusként
törten volna égre
jöttek tavaszok nyár melegével
jöttek nyarak tél jégverővel
simogatott nap sújtott korbáca

Magamra szorultam mint a mag
ráncokká lett sáncaimat
kagylóként növesztő
opálos drágagyöngyvé
fájdalmas-fenyűvé

Itt állok magamban
gyöngybe-dermedten
magamra-sűrve

Ja hol van szivetek
~~szív~~ kalapácsa
Huszatörni ráncaimat?

8
Kő-malom

Előtte áll mint óriás
alakatlan
fejét hegyére tornyosul alakú metszet
kőök kőéből kő-malom

előtte áll és dong- dohog
míg buzája és lisztje van

Virágos kertek illata
bódit zene
a végtelen a teteje
a partján hullám-zene
kőnyű kis parfüm langedez

de hus-virág az ajtaja
a bibék csábító tánc lejt!

oh jaj vigyázz
a démoni tánc
a csábítás legőszibb trükkje

A lét közt
csápok szívó korongjai
belepip testedet
letépip ősi bőrödöt
ott állsz már egész megtelen
és kapsz álarcos rabruhát
mi nem melegít e nem fed el.

mert itt van itt
a kő-malom
a ha molnár épp
de leszel buza nem is leszel
majdan liszt
leszel kicsiny kis szűgecs
leszel forgó kis kerék
vagy leszel szíj
kit hajtának
már hajtaz tovább
hogy forogjon e nagy malom
hogy örüljenek a kővek

S ha kihullan majd
kopott szűgecs
ha leswel
törött kerék
ha kettétörz
a tengelyét
ha szíjnak is
vásott leswel

egy koppanás
egy dobbanás
de nem hallod
porzik fűled
pedig
dohog az ós-malom
és örülnek a kővek

Rejtőzködő

Rejtőnközösük fűben, fűben,

ut mentón a vadvirágban.

Tücsök ^{hangon} ~~hangon~~ ^{hangon} ut mentén a vadvirágban.
 Tücsök ^{hangon} ~~hangon~~ ^{hangon} endlok homnád, ha orol
 Billádra álmot homnád.

Vagyok én is: szőlőből szőlő!

Accepted at the ^{meeting} ~~meeting~~ of the

Szoknyád alá kapó szálvász:

de nansaltján lópted igaz.

Reit5ak8d8m, 8d8m, 8d8m,

~~SECRET~~

Ott vagyok én! Amorro jár

megbotló-kó, virágzó hárta.

Uindig ott, en gondolatban

mindennit, hol lépted koppan;

miltadban, és-jelenedben +

u bär i chetno: uokkal snobben.

negativität nicht parabel

- Pára ne üss, mert nagyon fáj.

Füre ne lép: eltapounál.

Tűcsök szavát meg ne intsed.

~~He ried el.~~ ha kaptál kinosot.

~~El me narra, he~~

- Rejtőnközös fűben, fűben,

nappalodban, s éjszakáiban.

Ott lapulok: csend a kertben.

Levél árnya. Szél, ha labban.

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

~~Köszönet, Sifager~~ ~~szöveg~~

Csak ez ne volna
a változás is mindig ugyanaz
újra és újra magragott, kiköpött
ez a folyamat

~~szöveg~~ ~~szöveg~~ ~~szöveg~~

ugyanabból a tőlből
ugyanúgy, ugyanazt
ragják és köpik
- ~~mint~~ kollektív bételt -
a nagy közös adényba

és beleesznek újra és újra
~~mint~~ régni se kell
csak csémcsogni és köpni
csémcsogni
köpni

Egyre feljebb

És akkor

elhagytam a várost

~~plakáttal a kezemben,~~

mint a megkövezett.

Téglalap alakú metszet

szelvény

szelvény

szelvény

~~Amíg~~ ~~Amíg~~ Fűzék kísérték,

amíg kiértem, ~~Amíg~~ harang se

szólt.

Megpördült a világ, s én

egyre feljebb

zuhanтам letről, egyre feljebb

taszított a fájdalom, és minden

egyre feljebb sodort.

Alattam elmaradt a nyár

és egyre hidegebb lett. ~~Amíg~~ ~~Amíg~~

~~Amíg~~ mesei fények lobognak

ott lenn - az est platánjai:

a ~~Amíg~~-visszahúzó

jázminos tüzek.

Csend.

Havas, csillogó, tiszta

csend. A sziklák

fagyot lehelnek. Köpenyem

a magány.

Távolban

szűcsok sziluettjén

hócipkák fehérlenek, ~~Amíg~~ éjben

regyognak

a csillagok.

István József

Fekve csendben

Fekve csendben, égő lázban;
önépitő rombolásban,
arcomat az eső mossa
perceimet széjjelhordja
ma még itt van, mint a hegyesucs,
viharosok ránca marja,
holnap lenn a Sikon lesz már
törmelékként széjjelhordva,
elvegyülve homok és sár
míg egyszer egy kéz nagy ujja
lenyúl érte, fölmarkolja
csúcsot emel ara lesz újra
~~Fekve csendben, égő lázban;
önépitő rombolásban,~~

István József

Kovács

Jönnék hajnalok, éjszakák
mély zuhanások,
nappalok csővéi roppennek át -
s én: egyre verem, eszelősen
kalapálom ^{vol} ~~volt~~ ^{igazát} ~~igazát~~.
Belülről már látom a szikrák
csillagos táncát,
s lendül közemben a kalapács;
egyre verem, kalapálom,
vér-tűzes szememtől elfut az álom:
sejtjeim égnek, hevítik
az éjszakát.
Már csak egy kéz, egy kar
lendül, lesújt és
újra emelkedik fel, osupa
csont-ínas, fogyva
mint égő hasáb;
de pattogva zengi, egyre dalolja,
a visszarázó vasra izzásig sújtva
pörkölyszavát.

Kapaszkodik még egy-egy napugár
a fénye- vesztett, nápad' nádszálba';
kétségbe-esen villan fénye már,
s meg- megcsillan a víz sötétlő háta;
de fent - már régen dőlt a küzdelem:
a Nap vergődik és madár-sebzetten
étvált a végeő, súlyos zuhanásba:
fénye kihúny, terjedő vér-uszálya
ráhull a népra, vízre, rá a tájra,
a hegység túlra fent fogakkal várja
míg szerte szórja minden aranyát;
sötét álkapcsok harapnak az égbe,
s vér réálvad a kék-lila égre
dermedten. És némultan áll a nád.

Porondon

Elátkoz, és az osterával csókol,
sugárzó tőrét testembe meríti, metszet
s porondra esjt. En felkelek a porból
mert jól tudom: el nem szabad merülni!

Tüdőmbé forró vizet csurgat, kéjjel
most megtapos. "Nos - bírsz-e még felkelni?" -
Igy formál nappal, számlálatlan éjjel.
Nehén az élet bűvésszének lenni.

Könnyebb korom, a bűrgya, vak gyerekkor
élomnak is szép már - sóhajként lebben,
és verőfényként csillogva száll el
szemem mögött, a távoli égben -

és itt maradok én. Új matatóványa
szólit az Úr, a sors: ez a szent Ördög,
s nevetni kell! mindig nevetni! Újra
- míg csurran vér, s a kínok kinja hörög.

/1965/

Metamorfozis

Porrégett a ház, melyben eddig laktam.

Testem kitéve már a vad
komor szeleknek; lelkem is
fázik. Ily mentelen
nem voltam soha még.

Kapirgálok a hamuban; miot őrdit
úgy keresem a kanibáltat titkát!
úgy keresem magamban
a régit, aki voltam.

Szívem dobog. Kimérten
mint lépések a havas éjszakában.
A fagyban, jég-magányban ballagó
lépések szívem dobbanáit.

/1965/

Versek születése

Kicsúszott a lábod alól ami tartott
nincs est körülülni
legendák fellebogi rőtnyelvű lángját
századek pernyéjét kavargatni
fűt és szikra-szóban
fejeket mágikus körre felett a lángok
fénye nem világít az éjbe
arcotokon

Csak a hétfők és keddek hajnali
napjai jönnek az égre
falába verődik minden mozdulatod
csak szárazság van kulcs fűző
gép ami éhes
~~és napról napra totai kell~~
és gond ~~és~~ az éist véges!
és lakás és ruha
és és
és
még mi minden kell

Behúzódnál
az évek puha belsőjébe
köréhágnád bástyás falad
de pucér vagy mint magányos kan a szived
gitárek daloló hajával vonul
országok síkjai felett

Vagy tollat vesz kezébe vésőt
~~és~~ feltörte a titkok ~~és~~ páncéljait
~~és~~ ~~és~~ szavak kemény szobrába vésve
kőszót vonalzót vesz kezébe
megteremtve a napok
holnapjait

Fekete virágok

Nincs fény szememben, földbe-fuló kéken
drom-patak: fekete a vérem,
a szívemben nyílnak, egyre csak nyílnak
az élő fájdalom
fekete virágai.

Mondjátok: miért
tettétek ezt velem?!

Megszülettem én is, mint más,
kinban és vérben: mozsoktalan.

Habzó
piros volt a vérem,
nekem is nyíltak az égen
a nap repeső virágai! !

mégis - tördelő fagyok
leheltek palántára,
lefagytak rügyei, nemes-volt szirmai,
ki-seem-nőtt levelei- ága...!

beszorulva árnyékba, némaságba,
csak a mozgó anyag tudattalan ösztöne
pislákolt, mint pince-mélyi mécs,
hogy lesz erőm feltörni a napra,
hogy megfestenek
kromogénjai még!

átlátzó csiraként
küsztem a fényre,
taposott, táncolt, tuhatnyi láb;
fényt-érve lélegzetig éltem.
Magamba szívtem,
a törtem tovább! -

De nem. Nem bírtam végig.
Voltam bár
szívós, mint a vas, kitartó
mint tarack;
szívem idült fészteuláján
bimbóim feketét
virággzanak.

Apokalipszis

Marcirepülő ~~repülő~~ *repülője*

Teglalap alakú metszet

A Föld: gömbölyű,
én látom: mindenütt
gömbölyű,

Hűsz-űl: lángosávéval küszöm
luktató szívek fűlé, jeges tüként
dörgő félelem árnyával! kies
fűléitek napozón
kinyíló láng-részék dőréjével
letiprom a csend virágait,
mégis szűnőgését
belefojtom
gépem dübörgő robajába!

vagyok: a suhogó kard,
szárnyas vér-lovamon
égi ostor, lehatóság
a végső szattanásra,

szárnyas alatt a rombolás
néma eporait: bombáim hordozom
a rakéták gyors fullánkjaít, hogy
indukáljak h a l á l t
életetek mégnemes-terében,
szikla-repesztő pillantással
repülök fűlűttetek, mint
kőszáli sas, belalátok kezeit
varázsló titkaiba: megtörni
igézetét,

Kilopond-milliók
tesszitanak
az égre, fűlétek;
parancsok áramkörrel
hússitok, szűdellő fűléjeitek
fűlé,

parancs: a szárnyam, fegyverem, a lalkem is
parancs:

parancsra
rétek szabadítom
eporám vakító-kinyíló
fűld-desztilláló detonációját!
sugárzó gombák halálfejeit emelem
fejtek fűlé, mint sir fűlé
a fejfát! - -

Hűsz-űl: lángosávéval küszöm
luktató szívek fűlé, gépem
viíjjogó láng-sikolyával.

Szegfűk a télben

Hét szál piros szegfű
ég a tél tüskében.
Hamva hull a hóra
advent-végi éjjelen.

Hét szál piros szegfű
éj- magányos csokra
kinn, az ajtó előtt
hamvad ol lobogva.

Lángját szitja a fagy.
Berül hó jegébe.
Fájdalomtól kormos
lángja csap az égre.

Hóban lobog a tűz,
vérvirágos máglya.
Hét szál piros szegfű
hamvahullatása.

Moszolyogva

Mert nem szeretem: sötét, sötét bolygó
lelkem, a feketés ár a világ.
Bús, bánatban bolyongó,
mit Nap sugara sohasem lát.

Méddig lehet még kibírni,
hogy nem éltet a drága fény?
az egjotien, melytől felragyognék
sorsom sötét égén.

~~Kibírni? hogy így működik élet.
S napokba mennek évek a újabb napok,
míg - fájdalomban, hogy ne lássak
- mosolygva porrá szaladok.~~

1967

Hallgatom lombjuk
~~Lángviharral vártál~~

Hajlong, hajlong, hajlik a jegenye,
tajték-tépett hosszú sorban a fák.
Alattuk állva zúduló szélben
hallgatom lombjuk tenger-moraját.

Múló évek hullámverte partján
Örök Jákob; hűség Robinsona.
Emléke ring még: Szédülő erdőm!
Remények fái lombdús korona.

Hátam mögött - hamvában az erdő,
előttem is csonkig-égett fák
merednek ki feketén a földből.
Lombtalan lett az egész világ.

Vad vágásban szállnak át a felhők.
Lépted nezeit felitta már az ég.
Én keresem csak szálfűtts nyomát,
én kutatom csak tenger fővenyét.

Egy reggel - rég - partodra hajóztam
s felgyújtottam hajóm, mint szál gyufát,
- hogy szabadulni: szabaduljak onnan.
Az életemet tettem akkor rád.

Hátam mögött hamvában az erdő,
előttem is csonkig-égett fák
merednek ki feketén a földből.
Lombtalan lett az egész világ.

- Lángviharral vártál a tűzöklő lett
minden. De nem: a lélek-kigyúlt fény.
Hísba kavár, pernét hord a szél
a tágra ~~kigyúlt~~ évek tengerén.

Hajlong, hajlong, hajlik a jegenye,
tajték-tépett hosszú sorban a fák.
Alattuk állva zúduló szélben
hallgatom lombjuk tenger-moraját.

iii Vickers

Ha megállsz itt
fény-suhatag nyárban
téli esikorgásban

e néked a város
főterén a három
templom
égre-szűkő tornyát

nézd meg
az emberpiacot is

Ttt magát-kellette az áru
itt
elkelt az eleven élet
ha elkelt

nézd meg ezt a földet

ez a föld a mi porunk
ez a föld sir
ez a föld zokog

est a földet
vihar hordta tépte
és a vihar-tépte kifordított sarok
a megtagadott
főjdalmak országos hamvvedre
és a fekete humusz benne
ragyog

Itt
ha nem bírtuk tovább
és szóltnak

a szívünkbe nyilastak
s remegve állt meg benne
a gyűlölet

itt szavaink göröngyei
Ukleink kövei szálltak

itt esőrömpölt
az úri félelem reszketett

~~Tank~~ küldték a szuronyt

itt mellénkén csorbult a szurony
akárha páncélra döfnek

itt k8r8a- k8r81
sorth8zek d8r88tek

s az égen
messzire vöröslött a vérünk
mint mikor
falvak égnek

itt
Achim vére tűzelt
voltunk az ere
s O vére volt
ereinknek

hát megölték őt
és folyt a penszó
bankettezett az úri gaz

Ha megállsz itt
emlékezz a nyárra
mely forró volt
s igaz

1861

Katalán zászló

Sárga mezőben öt piros csík.
Ime: előtted a katalánok
zászlaja. Típi,
fűjje-lebegteti tengeri szél.

Sárga mezőben véres öt ujj
hústa a csikját - mórakon győzve
s nyerve jutalmul -
s jolnek a jognak az útvesztét.

Katalán zászló! Frankon és His-
pánia földjén - láttatva hirdesd:
állam nincsen
s népnek, és mégis: Szabad & lobogó!

Petrohán

A távolból már kékellő a Balkán,
autóm suhan felé az út aszfaltján.

Itthon vagyok. Itthon, a tág hazában
s egy verere jár - mormolgatva - a szájam:

- "Zaiv e toj, zaiv ei Tam na Balkano." -
Hej! Hadssi Dimitir, Sztefan Karadassa...

- Felhők tapadnak fenn a csúcsok ormán.
Köddel fogad a hágó: vén Petrohán.

Hiányod

legialap alakú metszet

Nappal is éjjelen

hiányod árnya.

Léted antilátó

~~szép~~ e hámba.

Legyen

Csend. Tümbö csend.

Hang nem fér benne,

csek percere perc, sepra nap,

- mintha egy álló óra ketyegne.

Magába zárva hallgat az írógép

- némaságot szobrá - pepita tokjában.

Mélyül a csend. Lebegnek, mint csónak

a végtelen, üres óceánban.

Mert úgy vagy itt: hogy nem vagy,

és mégis itt: egészen.

Minusz jelened vetül a tárgyakra:

emlékek karátja asztalon és széken.

Állok

a csenden túli csöndben.

Érsem: őrtem jönnek

a szuronyos árnyak,

a megszorul rejtés a hurokidő.

Úgy megyek mindig, mindig utánad .

1975.III.

~~Hiányod, sebzettség~~
~~Hiányod, sebzettség~~

Hiányod-sebzettség fénylő marjulásban
Zuhanásban szállva kinom kagylójába
fájam az én gyöngyöm

Szivárvány-opálja
lábam-vacogásom hamam és haldíom

Miféle rabod és? markfányodba sárva
sugard fonalán szivem artistája?
~~Hiányod~~ a vér-rácosán és dübörgő lángban?
mágneses terebész káprázatba mártva

Folyton-zuhanásban

Urfelete bárszoy
magányom kárpítja pörgő zuhanásom
hiányod-sebzettség fénylő marjulásban
Kinom kagylójába
fájam az én gyöngyöm

Szivárvány-opálja
lábam-vacogásom hamam és
haldíom

Gyöngyöm, zuhanásom

Hiányod-sebzetten fénylő marjulásban
zuhanásban szállva kinom kagylójába
fájom az én gyöngyöm

Szivárvány-opálja
lázam- vacogásom hamum és halálom

Miféle rabság ez? sarkfényedbe zárva
sugarad fonalán szívem artistája
miért a vér-rácsos és dühörgő lángban?
mágneses teredbe: képrázatba zártan

folyton-zuhanásban Ürfekete bársony
magányom kárpitja pörgő zuhanásom
hiányod-sebzetten! fénylő marjulásban

Kinom kagylójába
fájom az én gyöngyöm
Szivárvány-opálja
lázam-vacogásom hamum és
halálom

Vérvirág

Hét szál piros ~~szeg~~
ég a tél tűzében.
Hamva hull a hóra
advent-végi éjen.

Titkos-szép virágtűz
csokra - ez a máglya
Grönlandod fagyának
éji tűzvirága;

Jég és hómezőkön
bolyongó délibáb
tűzében ~~hamvadó~~
szeg^{űm} mind vérvirág.

- Évre év, ha múlik,
hamva-hullatása
lobogó teledben
vérem hevezése.

Hazám teglalap alakú metszet

Ősök gyökerei kútnak e tájba,
hol üzenefutott hős északról,
farró délről, szállaj keletről
elődeim vére, ^{II}
a ~~let~~ szerelmük lobot vetett.

Dallamuk fülemben: Velem dalolnak
tovább. Szászadok mélyén
hurcolták, óvták ~~é~~ ^é tüzét,
vér-lobogójuk,
rejtették a vosszályban.

Gyermekai voltak ők is e pornak,
olvagylva
~~századok~~ porával - ^{2 é} ~~2 é~~ ^{már}
csak itt érem őket közel.

Mert testük e föld. ¹ ~~E~~ földé lesz
a testem.
Barázdák tükrében látom az arcuk.
Száruk: e földet
termékenyvé tették.

Es a hazám.

1260

~~Kérlek~~
Kérlek

Taglalap alakú mets

Mondd: akarsz-e társam lenni?

kéz a kézben, úgy bolyongai
nyári erdőn, tarka réten,
fényzárkos napeltésben.
Fényzárkos napeltésben.

~~Az én~~

~~szerep~~ téged kérek!

velum köztársasági szövetséget,
hogy ne fogjon rajtam ~~évek~~,
kegyelmezzél lennék áldott.
Kegyelmezzél lennék áldott.

Benne égnék minden nyárban,
felizzanánk fényfé-váltan!
és amit csak tőled kapva:
a szívem, hogy felragyogna!
A szívem, hogy felragyogna.

~~szerep~~ Ellenünk vihar készül,
tengerünk kint eláztatúl,
szél, ha nyargal, hullám támad:
két karommal megóvnádlek!
Két karommal megóvnádlek!

- Ősridőben, levél hulltán
kezem fognád, kezéd fognám
lassu sétán, ősi erdőn -
szemed nézném elmerengőn.
Szemed nézném elmerengőn.

Hiányod

Nappal is éjjelen. Fülém borul
hiányod árnya,
léted antilété
belép a szobába.

Csend. Tücsök csend.
Hang nem fér benne,
csak percre percre, napra nap, évre év,
- mintha egy álló óra ketyegne.

Magára zárva hallgat az írógép
- némaságot szobra - papíra tokjában.
Mélyül a csend. Lebegnek, mint csónak
a végtelen, üres óceánban.

Mert úgy vagy itt: hogy nem vagy,
és mégis itt: egészen.
Negatív ittlétet vetül a tárgyakra,
emlékek karátja asztalon és széken.

Állok. Csak állok
a csenden túli csöndben.
Érzem: értem jönnék
a szürke árnyak

a megszerül rajtam a burokidő.
Ugy megyek mindig, mindig utánad.

Illyés

Elment Elment - bajokban hű Apánk
Mondjátok: ki mondja el? ki mondja ki?
amit ki kell még mondani
Trianon tépő századán

1983

Szekeres István

Szmetana: Moldva

Földből fakadó tisztaság
források csobogó csodái
fények rejtett tisztásein
fegyverek méhéből eredők

völgyekben üszefolyó
vizek törvénye: találkozni
egyetlen folyamban
kőárdás medrekén
dombok ágyékán
évszakos erdők közt kanyarogva
~~elgyűlni a téjben~~

Partok hullámzó susogása
gőzlőken a víz futása
időtlen hangozó önké
~~porlott-csontu Apám~~

meséi a hajdanvolt
durrogó telekről
üzésé~~si~~ villámló vadaknak
fellöbant székemben
erdők zöldje felivódik
vadászklrtük bílszke bugása zug
lovak üző
vágózó dobogása

Duzzadó szókülésben
delel az árpa a roza
pangék suhogó mizsikája
~~szélong~~ a tarlón
felsorakoznak a sárga kereszték
dombokon át
a partok~~is~~ aranylón

hűsén iramlik a víz
falvak szőrt pipacsát
alkonyi pir sötétíti
ünnepi tánc dobolása
lúktat az estben

S ha lassan
felkuszlik a méla
telihold
az óriás sárga
felöltözik a táj a halott fény
ezüstbánságába
ezüstporral hintett az éj
ezüstgyík a folyó
ezüstgyöngyökkel ezüstkarikákkal
álmában álmódó

levegő a völgy
emelkedik súlyed
tűsűkecipő
mozdulatlan gyíkcsend

Hajnaloknak aranyhidat verő
örvénykarélyos limányok anyja
vérek karvalyszemét őrző
idők visszhangját dörgető zivatar

folytonos múltból
a jelenen át
a jövőbe térsz el

kék kő kő kő egébe tűnsz
egyesülsz az éggel

